

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 45 (3423) 2015 NOVEMBER – LAPKRITIS 10 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

KŪRĖJAI IR VARTOTOJAI

Technika ir originalumas, tarsi kokiu glaudiu poru, vedžioja kūrėjus po meno pasaulį, aiškina, nurodo, pataria, įkvepia... Kūryba tampa nesibaigiama kelione vis kažko besidairant, ieškant, nerimstant.

Nemažai žmonių, ieškančių grožio, greitesnio supratimo ar pajautimo, dažnai nusivilia išvydę ar išgirdę kažką atitrūkusio nuo jų sąmonės, vaizduotės ar nusistovėjusio skonio. Daugelis jų peikia tokį meną, kuriame nėra nei grožio, nei patrauklumo, nei tvarkos, o tik matomas bandymas reikšti viską kitaip, sukelti susidomėjimą visuomenės, kuri (ne kas kita) yra kūrybinių gaminių pirkėja ir vartotoja. Neatsilikti nuo viso to, kas naujoviška ir modernu, tampa kone privalumu visų menų kūrėjams. Tai suprantama. Tačiau modernistams dažnai priekaištaujama, kad šie siekdami originalumo nueina "į lankas" – poetai su blevyzgomis, dailininkai su terlionėmis, muzikai su garsų mišrainėmis. Kai prieš šitokią kūrybą kas nors pasisako, dažnas, originalumo siekiantis, atsikerta, kad žmonės šiuolaikinio meno neįstengia suprasti. Šitoje vietoje ir atsiveria tarpeklis tarp kažkurio kūrėjo ir kažkurio kūrybos vartotojo, kritiko ar eilinio meno mėgėjo. Tas tarpeklis erzina aimanuojančius kūrėjus, kad jų kūrybos žmonės nevertina, neremia, neperka, nesidomi kultūra, kuri išgyvenanti nuosmukį. O vartotojai jaučia teisę boikotuoti tai, kas jiems nepatinka ar ko nesupranta, girdi, jei kūrėjas supranta, tegu jis tą savo kūrybą ir pasilaiko...

Ar kūryba yra prekė? Į šį klausimą vienodų atsakymų vargu ar galima būtų tikėtis, juoba, kad kūrybos lygmuo labai skirtingais požiūriais vertinamas. Vieniems gera kūryba yra "bestseleris", kiti kūrybos lygmeniui nustatyti ieško kitokių kriterijų. Normaliai įprasta pripažinti ir vertinti žinovų nuomones, nors dažnai ir žinovai tarpusavy nesutaria. Paliekant žinovams tyrinėti kūrybinius poreiškius ir jų įtaką laikmečiui, vis dėlto klaidinga būtų teigti, kad eilinio žmogaus balsas mažai ką reiškia. Iš tikrųjų jis reiškia ir net palenkia kūrėjus dirbti daugumos pageidaujama linkme. Taip susidaro ir iškyla pataikaujančioji kūryba, raštijoje dažnai pavadinama bulvarine spauda, dailės parodose pasireiškianti nu-pigintomis kainomis, muzikoje iškylanti revoliucinėmis tendencijomis, traukiančiomis priaugančias kartas, kurios bet kokiū būdu ieško naujovių. Visa sudėjus išvada būtų maždaug tokia: nemažai kūrėjų kuria, kad patiktų šiuolaikinei miniai, paduodančiai toną ir diriguojančiai. Tai normali apraiška laisvojo pasaulio, užsidegusio rytoj būti kitokiu nei esama dabar. Suveržtoje visuomenėje kūrėjai privalo tapti pataikūnais, sistemos propaguotojais. Pokalbiuose literatūriniais bei žurnalistiniais klausimais pasigirsta balsų, kad trūksta laisvos, nepataikaujančios spaudos, kuri nebūtų perdėm sukومercinta, suidealizuota ar subulvarinta. Matome, kaip spauda, norinti nuo viso to atsiriboti, išgyvena dažnai jau nebepakeliamus sunkumus. Todėl ir pastabos apie raštijos nuosmukį dažnai siunčiamos ne tuo adresu. Nuosmukis atsiranda minioje, kai nebėra kam jos formuoti. ČS

ŠIAME NUMERYJE

- Izraelis ir Lietuva – partnerystės ir bendradarbiavimo kelyje – 1, 5 psl.
- Šiaurės tarybos posėdis – 4 psl.
  - Stiprinti Europą – 4 psl.
- Kalboje tauta pasisako, kas esanti – 5 psl.
  - Dar apie lituanistiką – 7 psl.
- Paminėtas "Birutės" draugijos jubiliejus – 8, 9 psl.

Rudenėjanti Lietuva. Gėlos ežeras

Izraelis ir Lietuva – partnerystės ir bendradarbiavimo kelyje

Spalio 19-21 d. Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė su oficialiu vizitu lankėsi Izraelyje. Ją lydėjo užsienio reikalų ir ūkio ministrai bei Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky. Lietuvos vadovė Yad Vashem muziejuje pagerbė Holokausto aukų atminimą, pasodino alyvmedį Tautų giraitėje. Vėliau įvyko susitikimai su Izraelio prezidentu Reuven Rivlin, ministru pirmininku Benjaminu Netanyahu.

Lietuvos vadovė Tel Avive atidarė pirmąjį istorijoje Izraelio litvakų forumą. Kreipdamasi į šaknų Lietuvoje turinčius žydus ir jų palikuonis, prezidentė pabrėžė ypatingą litvakų indėlį, stiprinant Lietuvos ryšius su pasauliu ir pakvietė puoselėti tai, kas jungia lietuvių ir žydų tautas.

Litvakai – didelė ir garbinga žydų bendruomenė, turinti daugiau nei 600 metų istoriją. Daug jos atstovų padeda Lietuvą suartinti su valstybėmis, kuriose esama žydų diasporos. Ši viešoji diplomatija sėkmingai tarnauja Lietuvai – pristato

mininkas Aharon Barak. Litvakas yra Izraelio ministeris pirmininkas Benjamin Netanyahu, o prezidentas Reuven Rivlin – garsaus Vilniaus Gaono mokinio palikuonis. Trys pirmieji Izraelio prezidentai taip pat buvo litvakai.

Prieš Tel Avive vykstantį Izraelio litvakų forumą D. Grybauskaitė susitiko su Pasaulio žydų kongreso nariais.

Spalio 20-21 d. Izraelyje, Tel Avive, vyko 7-asis Pasaulio lietuvių ekonomikos forumas.

Pirmą kartą šioje valstybėje surengtą forumą atidarė ir jame kalbėjo Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė. Ji paminėjo, kad Pasaulio lietuvių ekonomikos forumas dalyvauja daugiau kaip 100 Lietuvos ir Izraelio verslo ir politikos atstovų, didžiausių Izraelio verslo lyderių. Pirmą kartą šioje valstybėje taip išsamiai buvo pristatyti Lietuvos pasiekimai ir naujos elektroninių ryšių srityje, medicinos turizmo, naujo verslo steigimo patirtis, mokslinių tyrimų atvirų centrų prieigų galimybės, informacinių technologijų plėtra. Lietuvos ir Izraelio mokslininkai jau dabar kartu įgyvendina daugiau kaip 80 mokslinių tyrimų projektų. Lietuva ir Izraelis galėtų bendradarbiauti atsinaujinančių elektros išteklių srityje. Lietuva yra žinoma kaip didelio pajėgumo saulės modulių gamintojas ir eksportuotojas, Izraelis siekia padidinti atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą. Tai tinkama sritis bendradarbiavimui. Izraelis – valstybė

pirmaujanti pagal inovacijas ir aukštąsias technologijas, turinti puikiai įtvirtintus mokslo ir verslo ryšius visame pasaulyje. Ši valstybė sulaukia dvigubai daugiau kapitalo investicijų nei JAV ir pirmąją pagal startuolių – sukuriama jauno verslo skaičių. Prezidentės tvirtinimu, erdvę abiejų valstybių bendradarbiavimui atveria ir chemijos pramonė, biotechnologijų sritis, medicinos, žemės ūkio ir gyvybės mokslai, turizmas ir kt.

Lietuvos prezidentė D. Grybauskaitė atidaro Pasaulio lietuvių ekonomikos forumą Tel Avive

mūsų valstybę visame pasaulyje, padeda megzti ryšius su investuotojais. Prezidentė pabrėžė, kad litvakai neabejotinai prisideda ir prie ekonominio bendradarbiavimo galimybių didinimo. Tai patvirtina šiuo metu Tel Avive vykstantis Pasaulio lietuvių ekonomikos forumas, žymintis Lietuvos ir Izraelio glaudžių ekonominių santykių svarbą. Izraelyje gyvena apie 200,000 litvakų. Tarp jų – žymūs valstybės veikėjai, buvęs Izraelio prezidentas, Nobelio taikos premijos laureatas Shimon Peres, buvęs Izraelio Aukščiausiojo teismo pir-

pirmaujanti pagal inovacijas ir aukštąsias technologijas, turinti puikiai įtvirtintus mokslo ir verslo ryšius visame pasaulyje. Ši valstybė sulaukia dvigubai daugiau kapitalo investicijų nei JAV ir pirmąją pagal startuolių – sukuriama jauno verslo skaičių. Prezidentės tvirtinimu, erdvę abiejų valstybių bendradarbiavimui atveria ir chemijos pramonė, biotechnologijų sritis, medicinos, žemės ūkio ir gyvybės mokslai, turizmas ir kt.

Nukelta į 5-a psl.

LIETUVOS PREZIDENTĒ VATIKANE

RELIGINIAME GYVENIME

Vatikane Prezidentė susitikime su popiežiumi Pranciškumi

Lietuvos respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė su oficialiu vizitu spalio 29 d. apsilankė Vatikane ir

susitiko su popiežiumi Pranciškumi. Per audienciją šalies vadovė pakvietė Šventąjį Tėvą atvykti į Lietuvą.

“Lietuvos žmonės visada jautė dvasinį Vatikano palaikymą – ir gindami laisvę, ir kurdami savo valstybę. Šiandien popiežiaus Pranciškaus moralinis autoritetas ir lyderystė prisideda prie Lietuvai, Europai ir visam pasauliui svarbių ir reikalingų pokyčių siekiant taikos ir žmonių gerovės, tarpusavio santarvės ir vienybės. Naujas Šventojo Tėvo požiūris, asmeninis pavyzdys ir padaršinimas svarbus visiems, kas atkakliai gina laisvę ir žmogaus teises, kovoja už skaidresnį ir teisingesnį gyvenimą, kuria socialiai atsakingą ir gailingą visuomenę”, sakė prezidentė.

Šiandien Lietuvos ir Vatikano dėmesio centre – pasaulį kėriantys konfliktai ir mūsų regione tvyranti įtampa, būtinybė stiprinti Jungtines Tautas, jų vaidmenį sprendžiant konfliktus, užtikrinti humanitarinę pagalbą nuo skurdo ir karo bėgantiems žmonėms.

Lietuvai ir Vatikanui susirūpinimą kelia padėtis agresijos kėriamoje Ukrainoje. Popiežius karą šios šalies Rytuose vadina “brolžudišku” ir ragina atkurti

taiką laikantis tarptautinių teisės normų. Ir Lietuvos prezidentė, ir Šv. Tėvas ypatingą dėmesį skiria kovai su korupcija, socialinės atskirties mažinimui, bendruomeniškumo skatinimui.

Pasak prezidentės, geopolitinių grėsmių aki-vaizdoje gailingumas ir atjauta įgauna ypatingą svarbą. Popiežius 2016-uosius yra paskelbęs jubiliejiniais Gailingumo metais, o Vilnius įvardijamas gailingumo miestu. Prezidentė popiežiui padovanojo dviejų švenčiausių Lietuvos paveikslų – Aušros Vartų Gailingumo Motinos ir Gailingumo Jėzaus – reprodukcijas. Aušros Vartų Gailingumo Motinos paveikslas taip pat puošia ir lietuvių koplyčią Šv. Petro bazilikoje Vatikane. D. Grybauskaitė popiežiui Pranciškui taip pat padovanojo savo bičių medaus, puošto Lietuvos vaikų piešiniais.

Po pokalbio su Šventuoju Tėvu šalies vadovė susitiko su Vatikano valstybės sekretoriumi kardinolu Pietro Parolino ir sekretoriumi santykiams su valstybėmis arkivyskupu Paul Gallagher.

Prezidentės spaudos tarnyba

Rūpintojėlių paroda

Spalio 8 d. Vilniuje Bažnytinio paveldo muziejuje atidaryta paroda “Susimąstęs Kristus: nuo religinio atvaizdo iki tautos simbolio Rūpintojėlio”.

Parodoje yra rodomi senieji šventovėse ir koplyčiose buvę ar tebesaugomi XVII-XX š. I pusėje sukurti meno kūriniai, vaizduojantys Susimąstęsį Kristų (17 vnt.), taip pat gausi religinės liaudies skulptūrų kolekcija iš įvairių šalies muziejų (77 vnt.). Parodos chronologija baigiama 1937 m. pasaulinės Paryžiaus parodos Juozo Mikėno Rūpintojėlio skulptūra ir jos liaudišku pirmavaizdžiu. Parodoje pristatomos trys temos: 1) katalikiškasis XVII-XX š. I pusės Susimąstęsio Kristaus atvaizdas, 2) primityvioji dievdirbių drožyba, 3) XX š. I pusės Rūpintojėlio, kaip tautos simbolio, įvaizdžio formavimosi procesas ir jo pasekmės.

Iš liaudies skulptūros kilęs Rūpintojėlis nuėjo ilgą jo įvaizdžio kaitos kelią. Vieniems jis – tautos ar lietuvių charakterio simbolis, kitiems – mažytė liaudies meistro drožta skulptūrėlė, tretį tvirtintų, kad jis yra šeimos užtarėjas, globėjas, dar kiti teigia, kad jis – pagonių dievas. Artima Rūpintojėlio vaizdavimo tradicija aptinkama įvairių šalių dievybės ar žmogaus vaizduosenoje. Tokia ji buvo etruskų, graikų, romėnų, senovės indų, Sibiro tautų ar Polinezijos mene, tačiau į Lietuvą Rūpintojėlis atėjo su krikščionybe, o jo samprata iki krikščioniškų laikų nesiekia.

Lietuvos dievdirbiai perėmė šį sužetą iš

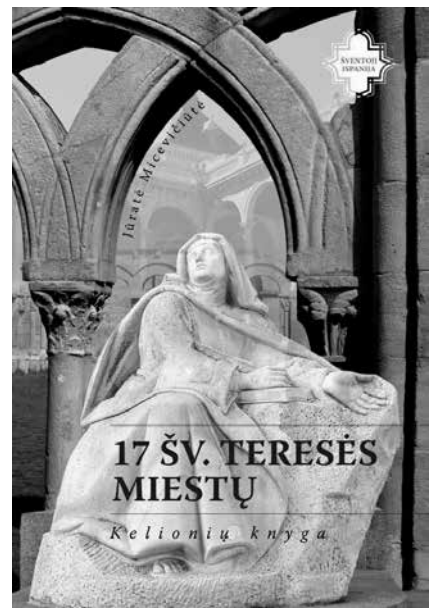

Susimąstęs kristus

šventovėse ar religiniuose paveikslėliuose matytų Susimąstęsio Kristaus vaizdavimo pavyzdžių. Per Bažnyčios mokymą kartu buvo perimta ir jo samprata. Vėliau, XIX š. pab. – XX š. pr. išbėgę tautinio išsivadavimo sąjūdžiui, tautodailė buvo sureikšmintą kaip pamatinis tautos savasties ir gyvybės šaltinis. Šio laikotarpio aktyviose lietuvių saviraiškos paieškose ir iškyla “tautiškas” Rūpintojėlis, liaudies kūrybingumo ir išmonės kūrinys. Paroda nagrinėja religinės ir pasaulietinės kultūros sąsajas, pabrėžia užmirštuosius bažnytinio meno klodus ir nubrėžia punktyrus tarp bene svarbiausio XX š. Lietuvos simbolio, tautos ir valstybės ikonos – Rūpintojėlio ir jo ištakų, senojo katalikiškojo Susimąstęsio Kristaus atvaizdo. Parodoje yra skulptūros iš Daugų, Joniško, Kaišiadorių, Krakių, Paluknio, Raudondvario ir kitų Lietuvos šventovių bei muziejų. Paroda veiks iki 2016 m. sausio 30 d. Parodos globėja Gabija Surdokaitė-Vitienė. **Inf.**

Šv. Teresės miestai

Lietuvoje išleista publicistės ir vertėjos Jūratės Micevičiūtės knyga *17 Šv. Teresės miestų* (išleido leidykla *Aštuntoji diena*). Pristatant knygą visuomenei Valdovų rūmuose, kalbėjo ir Ispanijos Karalystės ambasadorius Lietuvoje Emilio Fernández-Castaña y Díaz-Caneja. Knygos autorė susirinkusiems paskaitė pranešimą apie Šv. Teresės ryšius ir santykius su XVI š. Ispanijos karaliais, vėliau atsakinėjo į gausius žiūrovų klausimus apie šv. Teresės svarbą Ispanijoje šią dieną. Kartu su šia knyga skaitytojais pakviesti į nepaprastą kelionę: per konkretaus žmogaus biografiją ir to

meto kasdienybės smulkmenas pažinti 17 Ispanijos miestų ir juos jungiantį žmogų – šventąją Teresę. **Inf.**

Vatikano paviljonui – Expo-2015 apdovanojimas

Tarptautinis parodų biuras, organizacija, kuri remia pasaulines parodas, pagrindinį apdovanojimą paviljonams, mažesniems nei 2 tūkst. kv. metrų, Milano Expo parodoje paskyrė Šventajam Sostui. Paviljonui pasirinktas nuosaikus stilius, sutelktas į žinią, galintį atskleisti daugybę parodos temos sąsajų. Prie įėjimo į paviljoną įrašai 13 kalbų – “Ne vien duona” bei “Kasdieninės mūsų duonos duok mums”. Viena siena nukabinta nuotraukomis, vaizduojančiomis

žmonijos žaizdas: alkį, konfliktus, atmetimą, smerkiančiomis “abejingumo globalizaciją”. Ant priešingos sienos – vaizdo įrašų projekcija apie Bažnyčios solidarumo iniciatyvas pasaulyje. Ant trečios sienos – Eucharistijos slėpinį vaizduojantys žymių dailininkų darbai. Paviljono centre – interaktyvus stalas, atgyjantis praeinant lankytojams ir kviečiantis pamąstyti apie dalijimąsi. Parodos metu paviljoną aplankė 1,800, 000 lankytojų. Surinkta 150,000 eurų paremti moterims ir vaikams Artimųjų Rytų pabėgėlių stovyklose. Tai rinkliava, kurios norėjo popiežius Pranciškus. Milano Expo-2015, kurios tema: “Pamaitinti planetą. Gyvybės energija”, vyko iki spalio 31 dienos. **Inf.**

TĒVIŠKĒS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: teviz@rogers.com
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija “Žiburiai”

METINĖ PRENUMERATA:

- REGULIARI – \$85 (paprastu paštu), \$135 (1 klasės paštu)
  - RĒMĒJO – \$105 (paprastu paštu), \$155 (1 klasės paštu)
  - Į UŽJŪRIUS – \$185 (oro paštu), \$105 (paprastu paštu, Kan. dol.)
  - JAV – \$105 reguliari, \$125 – rĒmĒjo, \$165 – 1 klasės paštu
- JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Redaguoja: R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, red. pav. S. Katkauskaitė, tech. redaktorė A. Minkevičienė. **Administratorė** A. Trussow. **Tinklapis** www.teviz.com - redaktorė A. Benotaitė
Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.
Printed in Canada. ISSN 0040-4063.
We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.
We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund of the Department of Canadian Heritage.

ŠIAURĖS TARYBOS POSĖDIS

Lietuvos ministeris pirmininkas A. Butkevičius spalio 25-28 d.d. lankėsi Islandijoje. Jos sostinėje Reikjavike vyko kasmetinė 67-oji Šiaurės tarybos sesija. Tai svarbiausias Šiaurės valstybių parlamentinio bendradarbiavimo renginys. Pagal tradiciją sesijoje susitinka Šiaurės Europos ir Baltijos valstybių vadovai.

Šiaurės taryba įsteigta 1952 m. Ji yra Šiaurės valstybių tarpparlamentinio bendradarbiavimo forumas, kurį sudaro 87 Šiaurės valstybių parlamentarai. Tarybos tikslas – remti ir skatinti Šiaurės šalių bendradarbiavimą įstatymų leidybos, kultūros, viešojo transporto, aplinkosaugos, socialinės politikos ir ekonomikos srityse. Pastaraisiais metais bendradarbiaujama ir užsienio politikos bei saugumo srityse.

Šiaurės ir Baltijos šalių (Danijos, Islandijos, Norvegijos, Suomijos, Švedijos ir Estijos, Latvijos bei Lietuvos) vyriausybės vadovų susitikime aptarti svarbūs klausimai, susiję su tarptautine padėtimi, saugumu, Rytų kaimynystėje, taip pat ekonominėmis reformomis Europoje, ypač Ekonominės ir pinigų sąjungos stiprinimu. Susitikime Lietuvos vadovas pabrėžė, kad būtina ir toliau skirti dėmesį Rytų partnerystės klausimams ir paramai šioms šalims. Kaip pažymėjo susitikimo dalyviai, padėtis Ukrainoje tebekelia susirūpinimą, Minsko susitarimai turėtų būti visiškai

Lietuvos ministeris pirmininkas A. Butkevičius (4 iš d) Šiaurės tarybos posėdyje Reikjavike

įgyvendinti, o Rusijos federacija turi vykdyti tarptautinius įsipareigojimus ir sustabdyti Ukrainoje agresiją. Aptarta ir kita svarbi tema – kibernetinis saugumas ir strateginių ryšių gerinimas. Ministeris pirmininkas A. Butkevičius dalyvavo Šiaurės ateities forumo, vienijančio Šiaurės ir Baltijos šalių bei Jungtinės karalystės vyriausybės vadovus, dalyvių darbo vakarieneje, kurios metu buvo aptarti Europai svarbūs šiandieniniai uždaviniai ir būdai juos išspręsti.

Ministeris pirmininkas Šiaurės tarybos posėdžių ir forumo išvakarėse susitiko su Islandijos lietuvių bendruomenės atstovais. Trumpai papasakojo apie Lietuvos politines ir ekonomines permainas, premjeras padėkojo Islandijos lietuvių

bendruomenės atstovams už nuoširdžią ir prasmingą veiklą, garsinančią mūsų šalies vardą ir vienijančią už tėvynės ribų atsidūrusius tautiečius. Ši 2008 metais suburta lietuvių bendruomenė vienija per 160 narių. Jos veikla daugiausia pasireiškia sekmadieninėje lituanistinėje mokykloje, kurioje dirba 5 mokytojos, moko 50 mokinių. Islandijos statistikos departamento duomenimis, 2014 metų pabaigoje šioje valstybėje gyveno 1,659 Lietuvos respublikos piliečiai.

Šiaurės tarybos susitikimų darbotvarkė pasibaigė kultūriniu renginiu Reikjaviko Harpa koncertų ir konferencijų rūmuose. Buvo išdalinti Šiaurės tarybos apdovanojimai už išskirtinius šiaurietiška tema literatūros, muzikos kūrinius bei gamtos saugos darbus. **Inf.**

Stiprinant Europos sąjungą

A. SAUDARGAS

Tautinė valstybė, kaip natūrali bendruomenės saistoma bendros istorijos, bendros atsakomybės už savo tautos ir kultūros likimą, yra ne kliūtis, o svarbiausias statybinis vienetas renčiant tvirtą ir drąsiai dabarties bei ateities iššūkius pasitinkančią Europą. Norėdami apsaugoti nuo negerovių, apėmusių Vakarų Europos visuomenes, turime pasakyti, kokios ES norime. Svastydami Europos ateitį turime vadovautis ne tik šios akimirkos interesais, tačiau ir atsižvelgti į didžiųjų europiečių bei ES tėvų kūrėjų palikimą, taip pat parodyti deramą rūpestį ateities kartoms.

Būdami Europos sąjungoje esame atsakingi ne tik už savo tautos, bet ir ES istorinę atmintį. Europa ir jos piliečiai nesijaus vieningi tol, kol nebus deramai įvertinti istoriniai, ne visada malonūs, praeities įvykiai. Rytų Europos valstybės, kartu ir Lietuva, patyrusios abiejų totalitarinių režimų jungą, privalo parodyti, jog sovietiniai nusikaltimai buvo lygiaverčiai nacistiniams.

Kurdami vertybių sąjungą itin didelį dėmesį turime skirti šeimos stiprinimui. Vis daugiau valstybių Europoje yra įteisinamos vienos lyties porų santuokos bei galimybė joms įsivaikinti. Šeima yra pamatinis kiekvienos visuomenės ramsis, svarbiausia jos ląstelė. Todėl Europai turime aiškiai pasakyti, kad tik saugodami šeimą galime sukurti stiprią Europą.

Europoje vis labiau plinta tai, ką popiežius Jonas Paulius II pavadino „mirties kultūra“. Abortai ir net eutanazija tampa vis plačiau prieinami, grindžiant juos žmogaus pasirinkimo

laisvę. Todėl būtina siekti gyvybės kultūros puoselėjimo. Tai pirmiausia atsakingas elgesys su užsimezgiausia gyvybe, pradėdant moters iščiomis ir baigiant moraliai atsakingo mokslo paskata.

Žemė, kalba, istorija, kultūra, gyvybė ir šeima – tai tie dalykai, kuriuos Lietuva privalo puoselėti vieningoje Europoje. Tačiau ES taip pat yra būdas padėti Lietuvai įveikti kylančius iššūkius. Lietuva vis dar priklausoma nuo Rusijos energetinių išteklių, kuri tuo naudodamasi daro įtaką Lietuvos politiniam gyvenimui. Todėl esame suinteresuoti „vieno balso“, bendra Europos energetikos politika.

Narystė Europos sąjungoje turi darniai derėti su naryste NATO, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas Lietuvos saugumas. Lietuvos interesas yra nedalomo saugumo koncepcija, kurioje ES saugumo ir gynybos politikos tikslai neprieštarautų NATO tikslams.

Ukrainoje sprendžiamas ne tik šios šalies, bet ir Europos sąjungos, kaip stipraus geopolitinio bei tarptautinio veikėjo, likimas. Europos saugumo sistemos kūrimas vis dar nebaigtas. Tvariausias būdas paskatinti Rytų partnerystės valstybes rinktis Europos integracijos kelią – aiški narystės Europos sąjungoje perspektyva. Tai aiškiai ir nedviprasmiškai parodytų, jog ES „atvirumo politika“ nėra tik tušti žodžiai.

Aktyvus Lietuvos dalyvavimas europinėje politikoje, aiškus savo tikslų deklaravimas ir kryptingas jų siekimas padės kurti tokią Europos sąjungą, kuri geriausiai atstovaus Lietuvos ir jos piliečių interesams. Stiprus Lietuvos balsas prisidės prie vertybių kūrimo. *TSŽ, 2014*

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

SANKCIJOS PRIEŠ RUSIJĄ

Europa nesididžiuoja Rusijai taikomomis sankcijomis, tačiau jas reikia tęsti, teigia užsienio reikalų ministeris. Linas Linkevičius sako, jog Rusijai reikia siųsti signalus, kad ji „atsitokėtų ir pradėtų normaliai elgtis tarptautinėje arenoje“. Jo teigimu, pavienių skeptiškų balsų dėl sankcijų Rusijai buvo visuomet.

„Kariauti niekas nesiruošiamė, įtampos iš savo pusės kelti nežadame, bet tikrai neturime paminti principų, vertybių, įsipareigojimų“, pabrėžė L. Linkevičius. Jo teigimu, vienas Rusijos propagandos tikslų yra įteigti, kad sankcijos neturi jokios reikšmės. „Mes turime informacijos, aiškių šaltinių, kad jos

tikrai duoda efektą,“ sakė jis, o paveikti Rusiją be sankcijų nėra jokių kitų priemonių.

Pernai liepos pabaigoje Europa įvedė sankcijas Rusijos finansų, ginklų ir energetikos sektoriams už šios šalies vaidmenį kare Ukrainoje. Jos buvo paskelbtos po to, kai virš Rytų Ukrainos buvo numuštas keleivinis „Malaysia Airlines“ orlaivis. Europos sąjungos užsienio reikalų ministrai šių metų pradžioje šešioms mėnesiams pratęsė pernai kovą paskelbtas sankcijas, išplečiant asmenų, kuriems taikomos varžomosios priemonės, sąrašą. Pastarosios sankcijos buvo paskelbtos po to, kai Rusija aneksavo Krymą.

VERTINO BIUDŽETO PROJEKTĄ

Europos komisija neturi pastabų kitų metų Lietuvos biudžeto projektui – Komisija nepateikė vyriausybei jokių rekomendacijų, pranešė Finansų ministerija. Tai pirmas kartas, kai EK vertino į euro zoną šiemet įstojusios Lietuvos biudžetą. Galutinį vertinimą Komisija paskelbs iki lapkričio pabaigos.

EK pateiktame 2016 metų biudžeto projekte numatytas ne didesnis kaip 1.1% BVP valdžios sektoriaus struktūrinis

deficitas. Numatoma, kad valstybės biudžeto pajamos sieks 8.004 bln. eurų (0.2% daugiau šiemet), išlaidos – 8.655 bln. eurų (3.1% daugiau), deficitas – 651.5 mln. eurų (59.6% daugiau).

2016 metų valstybės biudžetas bus paskutinis, kurį priims dabartinė valdžia po seimo rinkimų 2016 metų spalį. 2017-ųjų valstybės pajamų ir išlaidų planą galutinai priims jau naujas seimas.

PAGALBA SLOVĖNIJAI

Spalio 31 d. į Slovėniją išvyko 20 mobiliųjų padalinių pareigūnų iš Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių ir Alytaus apskrities vyriausiųjų policijos komisariatų. Pagrindinė pareigūnų užduotis bus vykdyti bendrą tvarką, patruluoti su Slovėnijos pareigūnais padėti suvaldyti išaugusį migrantų antplūdį,

saugoti išorinę ES sieną, užkardyti kriminalinius nusikaltimus ir kitus teisės pažeidimus. Vidaus reikalų ministeris Saulius Skvernelis nusprendė teigiamai atsakyti į Slovėnijos VR ministerijos pagalbos prašymą, o generalinis komisaras paskyrė vienam mėnesiui vyksti 20 pareigūnų.

GEROVĖS RODIKLYJE – 41-oji

Tradiciniame gerovės rodiklyje Lietuva šiemet užėmė 41 vietą iš 142 įvertintų valstybių. Tai – viena pozicija geriau nei pernai. Londone įsikūręs „Legatum“ institutas rodiklį kasmet sudaro atsižvelgdamas į šalies ekonominę būklę, švietimo būklę, sveikatos apsaugą, valstybės valdymo kokybę ir piliečių saugumą.

Geriausiai Lietuva įvertinta dėl švietimo – šioje srityje

Lietuva užėmė 30-ą vietą. Iš Europos sąjungos (ES) šalių Lietuva įvertinta geriau negu Kroatija (53), Bulgarija (5), Rumunija (50), Graikija (49), Vengrija (45). Latvija įvertina viena pozicija aukščiau, Estijai skirta 31-a vieta. Kaimyninei Rusijai atiteko 58-a vieta, Gudijai – 63-a vieta. Kaip ir pernai, pirmąją vietą rodiklyje užėmė Norvegija.

AR PRIIMS PATAISAS?

Lapkričio 5 d. seimas po svarstymo už balsavus 71 seimo nariui ir vienam susilaikius pritarta Pilietybės įstatymo pataisoms, kurios užtikrintų, kad užsienyje gimę lietuviai išlaikytų Lietuvos pilietybę. Dar liko paskutinis balsavimas dėl pataisos priėmimo. Pagal Pilietybės įstatymo pataisą, užsienyje ar mišriose šeimose gimę lietuvių vaikai automatiškai išsaugotų dvigubą pilietybę. Šiuo metu Pilietybės įstatymas leidžia

dvigubą pilietybę asmenims, kurie kitą pilietybę įgyja gimdami, tačiau sulaukę 21-erių jie privalo rinktis Lietuvos arba kitos valstybės pilietybę. Dviguba pilietybė leidžiama iš Lietuvos pasitraukusiems okupacijos metu iki Nepriklausomybės atkūrimo 1990 m., taip pat pilietybę įgijusiems automatiškai – gimdami arba per santuoką. Dviguba pilietybė neleidžiama tiems, kurie išvyko iš Lietuvos po nepriklausomybės atkūrimo.

Pagal BNS žinias parengė R. Jonaitienė

KALBOJE TAUTA PASISAKO, KAS ESANTI, KO VERTA (J. Jablonskis)

Jūratė JAGMINIENĖ

II dalis

A. Smetona prisiminimuose rašė:

Apie Jablonskį spietėsi Mintaujoje nedidelis lietuvių inteligentų būrelis. Kiek atmenu, buvo: a. a. Lozoraitis, A. Kriščiukaitis, tik įsišventinęs jaunas kun. J. Tumas, paskui Čepas. Kartas nuo karto atvažiuodavo iš Rygos Pr.

Mašiotas, atvažiuodavo a. a. G. Lensbergis; buvęs ar du kartu ir a. a. V. Kudirka. Ką jie veikdavo, ir mes, susipratę lietuviai mokiniai, nežinodavome; ir nesiteiravdavome, nes numanydavome, kad anuomet buvo pavojinga tokiais dalykais domėtis. Šventadieniais vaikščiodavome į Jablonskių namus, kur tuomet gyveno A. Kriščiukaitis, mokytis dainuoti. Kriščiukaitis fortepionu vedžiodavo, o mes dainuodavome: „Ant kalno karklai siūbavo“, „Šėriau žirgelį“ ir kitas dainas. Tai mums labai patikdavo ir laukdavome šventadienio ateinant. Labai nepaprasta buvo ir labai mus mokinius suskatinio savanorių teatras. Kriščiukaitis ir Čepas įsimanė parodyti „Amerika pirtyje“. Pasiruošėme ir suvaidinome, žinoma, Jablonskių namuose. Agotos rolę vaidino ponia Jablonskienė. Tai buvo linksma šeiminkės vedama pramogėlė. Susirinko mokinių kiek tik galėjo tilpti, gimnazistų ir šiek tiek gimnazisčių, buvusių Jablonskių šeimynos globoje. Po vaidinimo šokiai, žaidimai ir dainos. Kiek džiaugsmo, kiek pasakojimų buvo po to vakarėlio mokinių tarpe! Kvėpterėjo visus jautri lietuviška dvasia, šeimynos šilima... O mokiniai lietuviai niekur kitur, kaip tik Jablonskiuos, neturėdavo užėigos.

1896 m. rugsėjo mėnesį gubernijos žandarai susekė mokytoją J. Jablonskį ir už tautinį darbą, neleistiną veiklą puoselėjant lietuviškos idėjas iškėlė į Revelį (dab. Talinas), į Aleksandro gimnaziją, – joje dirbo iki 1900 m. pabaigos. Dar toliau nuo Lietuvos... Tokie gyvenimo pokyčiai buvo sunkus išbandymas visai Jablonskių šeimai. Nepaisydamas visų sunkumų, J. Jablonskis vėl įsitraukė į įprastus darbus – dirbo gimnazijoje mokytoju ir rašė straipsnius į „Varpą“, saugumo sumetimais pasirašinėdamas Kazimiero Obelaičio, Jono Obelaičio, Senio, Nenuoramos, Peštuko, P. Kriaušaičio, P. Šiauliškio, Rygiškių Jono slapyvardžiais. Mokytoją ir Revelyje supo būrelis lietuvių gimnazistų, kuriems jis buvo dėmesingas ir neatsisakydavo padėti bėdoje. J. Jablonskis buvo darbštus, reiklus sau ir kitiems, drąsus bei kilniaširdis žmogus.

Jonas Kriaučiūnas (lietuvių spaudos darbuotojas, 1891–1895 m. „Varpo“ ir „Ūkininko“ redaktorius) prisiminimuose rašė:

Į Jablonskius Revelin aš atvykau iš Kryžių kalėjimo (Petrapilėje) 1900 metais. Su pačiu Jablonskiu buvau jau seniai susipažinęs, dar studentavimo laikais, <...> nuo pat pirmojo pažinties momento aš dideliai pamėgau tą karštą patriotą, teisų, dorą žmogų ir lyg lipte prilipau prie jo visa širdimi. Todėl ir, atvykęs Revelin, ėjau stačiai

į jo namus, kame mane pasitiko lyg seniai lauktą svečių, nors laikymas pažinties su manimi tada buvo pavojingas daiktas mokytojavišiam tuo laiku rusų gimnazijoje Jablonskiui. Kadangi aš buvau Revelin

ištremtas trejiems metams ir administracijos buvau laikomas po atvira policijos priežiūra, kuri stengėsi užbėgti man visus kelius bent ką užsidirbti, o man teišduodavo pragyvenimui tikrai 6 rublius mėnesiui, tai aš be gausaus parėmimo iš šalies nebūčiau galėjęs gyvuoti. Didelę to parėmimo dalį aš radau Jablonskio namuose, kame tuomet gyveno ir Andrius Bulota, dabar pagarsėjęs savo politikos pakraipa ir savo taktu.

Apie Joną Jablonskį, kaip ir kitados Mintaujoje, kada jis ten mokytojavo gimnazijoje, Revelyje taip pat buvo susispietę buvusieji ten jauni lietuvičiai, kuriems tas karštas Lietuvos mylėtojas darė geriausios įtakos tautybės ir išvis dvasios tobulinimo atžvilgiu, stengdamasis kiekvieną remti ir iš medžiaginės pusės. Taip gavau pažinti per Jablonskį gimnazistą Jokantą, dabar Steigiamojo Seimo narį. Pažinau ir antrą gimnazistą Vaiciuską, dabar gydytoją ir Lietuvos generolą; toliau pažinau studentą Avižonį, dabar gydytoją, Šniukštą, dabartinį Armijos Teismo pirmininką, studentą Bytautą, gimnazistą Liutkevičių ir kitus. (Tautos mokykla, 1921, nr. 12, p. 547.).

Vasaras Jablonskių šeima leisdavo Lietuvoje. Parvykęs į tėviškę atostogų, J. Jablonskis apsigyvendavo pas gimines ar bičiulius. Vaikščiodamas po apylinkes ir bendraudamas su vietiniais žmonėmis, nesiskirdavo su sąsiuvinium ir pieštuku rankose. Leisdavo laiką, tyrinėdamas tarmes, rengė lietuvių kalbos gramatiką. J. Jablonskis daug nusipelnė normindamas lietuvių kalbą. 1899 m. J. Jablonskis su P. Avižoniu išleido „Lietuvišką gramatikėlę“ Petro Kriaušaičio slapyvardžiu (Petras – tai P. Avižonis, o Kriaušaitis – tai J. Jablonskis). Po poros metų, 1901 m. J. Jablonskis Petro Kriaušaičio slapyvardžiu išleido vieną iš reikšmingiausių darbų – „Lietuviškos kalbos gramatiką“, kurioje įtvirtino aukštaičių kauniškių tarmę.

Revelyje, kaip ir anksčiau, J. Jablonskis buvo nuolatos persekiojamas žandarų. Nors ir labai saugojosi, ne visada pavykdavo. Kartą nutiko labai pavojinga ir kiek kurioziška situacija, iš jos išsisukti padėjo buvęs J. Jablonskio mokytojas iš studijų Maskvos universitete laikų – rusų profesorius Fiodoras Koršas.

Apie šią būklę Motiejus Gustaitis (kunigas, poetas, vertėjas, pedagogas, literatūros ir kultūros tyrinėtojas) prisiminimuose rašė:

Štai vieną gražų rytą policija darė pas jį (J. Jablonskį) kratą ir knygoje ar kame ten randa parašyta žodį „Šungalvis“. Susidomėjo kratikai, geležėlė radė: bene bus tai pseudonimas? Koks radinys! Bet ką jis reiškia? Suburtomis pajėgomis išsiverčia

žodžiu „Ипохвост“. Oho, tai blogas ženklas! Surašo protokolą ir užveda bylą. Jablonskis turėjo Revelyje gerą pažįstamą – profesorių Koršą. Šis, bylą betardant, draugiškai Jablonskį užtarė, išrodydamas, jog „Šungalvis“ tai ne keiksmo žodis, ne „Ипохвост“, o tik vieno graikų šventojo – Kiokefalės sulietuvintas vardas, reiškias šunies galvą... Tuo byla ir pasibaigusi. Vis dėlto galų gale Jablonskiui liepta pasiduoti į dimisiją.

Dar toliau nuo Lietuvos... Kelionė namo...

Tolesnis J. Jablonskio gyvenimas tapo dar sudėtingesnis, sunkesnis ir pavojingesnis. 1900 m. žandarai, darydami kratą pas daktarą Vaineikį Palangoje, rado sąrašą lietuvių inteligentų, kuriame buvo minima ir J. Jablonskio pavardė. To pakako, kad krata būtų atlikta ir pas J. Jablonskį. Krėsdami žandarai rado slaptos lietuviškos spaudos, lietuviškų knygų, surinktos tautosakos rankraščių. Po tardymų ir apklausų J. Jablonskis buvo atleistas

iš Revelio gimnazijos ir 1902 m. gegužės 14 d. caro vyriausybės įsakymu už dalyvavimą kovoje su lietuviškos spaudos draudimu buvo dvejiems metams ištremtas į Pskovą. Sunku įsivaizduoti, kiek teko jam iškentėti tremtyje be šeimos, be Lietuvos... ir be pragyvenimo šaltinio. „Tuo laiku buvo suimta ar bent įpainiota daug lietuvių inteligentų. Tai buvo bene pikčiausias laikas lietuvių inteligentijai“, – prisiminimuose rašė A. Smetona. Gyvendamas Pskove, J. Jablonskis redagavo brolių Antano ir Jono Juškų lietuvių kalbos žodyną ir rašė straipsnius į slapta leidžiamus lietuviškus laikraščius, pasirašinėdavo Kazimiero Obelaičio ir kitais slapyvardžiais. 1903 m. kovo 12 d. J. Jablonskiui buvo suteikta „malonė“ ir likusį bausmės laiką leista atlikti Kauno gubernijoje. Kadangi neturėjo teisės apsigyventi Vilniuje, pasirinko Šiaulius. Ten tęsė A. ir J. Juškų lietuvių kalbos žodyno redagavimą, tvarkė grafų Zubovų archyvą. Lietuvoje J. Jablonskis jautėsi gerai, tarsi tėvynės oras būtų vaistas nuo visų išgyvenimų. Mielai bendravo su jį lankančiais lietuvių inteligentais. Prabėgus metams jau keliavo į Vilnių. Nuotaika pakili – labai džiaugėsi atgauta lietuviškos spaudos laisve. 1904–1906 m. dirbo pirmojo dienraščio „Vilniaus žinios“ ir „Lietuvos ūkininko“ redakcijose, knygų leidimo bendrovėje „Aušra“, taisė įvairių knygų kalbą, dėstė lietuvių kalbą kaip fakultatyvą keliose Vilniaus mokyklose, nors tų pamokų – vos aštuonios per savaitę, bet ir tai didelis džiaugsmas... Tačiau J. Jablonskiui nelabai sekėsi įsitvirtinti Vilniuje. Vėl teko keliauti...

Kazimieras Jokantas (pedagogas, gydytojas, Lietuvos respublikos švietimo ministeris 1925–1926 m. ir 1939–1940 m.) prisiminimuose rašė:

Atgavus spaudą, J. Jablonskį jau matome Vilniuje, besidarbuojantį „Vilniaus žinių“ redakcijoj. Stvėrėsi naujo užsiėmimo karštai, su dideliu džiaugsmu. Turėti lietuvių kalba dienraštį ir jį redaguoti – buvo išsvajota laimė tam, kurs visą amžių kovojo ir vargo dėl spausdinto

žodžio teisių. Dar Šiauliuose būdamas kalbėdavo: „Kokie laimingi tie latviai, estai! Turi savo spaudą, savo didelius dienraščius – ir niekas jų netrukdo paprastame kultūros darbe. Ar sulauksiu nors dienu gale to laiko, kada laisvai galės eiti dienraščiai lietuvių kalba? Kaip tai keista: eina mūsų laikraščiai čia pat Lietuvoje, niekas nieko nesako ir dargi rusų paštas juos išvažioja!... Svajonė... Tačiau tas entuziazmas neilgai truko. Laikraščio leidejas inžin. P. Vileišis žiūrėjo į dienraštį, kaip į grynai privatų savo reikalą, į jo redaktorių, kaip į savo kanceliarijos valdininkus, kurie, neturėdami savo valios ir nuomonės, privalėjo daryti tik tai, ką jiems įsako viršininkas. Ne toks buvo mūsų mokytojas, kad taptų bet kieno vergu, o ypatingai spaudoje, kurią jis taip idealizavo ir kuri taip artima buvo jo širdžiai. Be vietos ir duonos liko, bet vergauti atsisakė. „Vilniaus žinioms“ irgi neišėjo tai sveikaton, jos nepatapo rimtu vienijančiu tautą organu, kokiū turėjo labai daug šansų likti.

1906–1908 metais J. Jablonskis dirbo Panevėžio mokytojų seminarijoje. Tačiau ir ten nebuvo lemta ilgiau užsibūti. Mokytojų seminarijos direktorius ir kiti „tikrieji rusai“ negalėjo kęsti, kad lietuvių kalba buvo įleista į mokyklą. Taigi ėmė visokiais būdais stengtis prieš tą naują, visokiais skundais įdavinėti mokslo apygardai Jablonskį, – rašė A. Smetona. Mokytojai rusai rezgė įvairias pinkles, kad tik nebūtų dėstoma lietuvių kalba ir kitaip ieškojo priekabių, kaip įmanydami stengėsi atsikratyti J. Jablonskio. Toks įtemptas gyvenimas, nuolatiniai kraustymaisi, alinantis darbas skaudžiai atsiliepė J. Jablonskio sveikatai – susirgo inkstų liga. 1908 m. jis buvo iškeltas į Bresto gimnaziją dėstyti lotynų kalbos. 1911 m. J. Jablonskis Rygiškių Jono slapyvardžiu išleido lietuvių kalbos mokslui labai reikšmingą veikalą „Lietuvių kalbos sintaksė“. Tačiau sveikata akivaizdžiai prastėjo, netiko klimatas, ir J. Jablonskis buvo priverstas pats pasiprašyti perkeliamas į Gardino gimnaziją, kur jį užklupo Pirmasis pasaulinis karas.

BUS DAUGIAU

CERN vadovas R.D. Heuer su Lietuvos mokslininkais

Lietuvos mokslininkams naujos galimybės

Spalio pabaigoje prezidentė Dalia Grybauskaitė ir valstybės mokslininkai susitiko su didžiausio pasaulyje mokslo centro CERN direktoriumi, profesoriumi Rolf-Dieter Heuer, kuris lankėsi Lietuvoje. Susitikimuose kalbėta apie Lietuvos mokslininkų indėlį į reikšmingiausius pasaulio išradimus ir bandymus, tolesnį moderniausio mokslo centro CERN ir mūsų šalies mokslininkų bendradarbiavimą. Prezidentė patvirtino, kad Lietuva sieks narystės mokslo centre CERN. Tikėtina, kad jau 2017 metais mūsų valstybė taps šio pasaulyje žinomo mokslo centro nare. Lietuvos mokslininkams, bendradarbiaujantiems su CERN daugiau nei 20 metų, jau pavyko pasiekti gerų rezultatų. Mūsų valstybės fizikai sukūrė prietaisą, skirtą radiacijos lygiui stebėti. Šis prietaisas, sukonstruotas naudojant lietuviškų įmonių gaminamas sudėtinės dalis, gali būti naudojamas tiek pačiame CERN, tiek kituose pasaulio mokslo centruose. Lietuvos informacinių technologijų specialistai prisideda prie geresnių duomenų valdymo programų kūrimo. CERN suteikia daug galimybių ir Lietuvos mokytojams bei studentams. Šiais metais šio centro organizuotuose mokymuose fizikos mokytojams dalyvavo 11 mokytojų iš Lietuvos. Per 10 metų studentų praktiką CERN atrinko apie 80 mūsų šalies studentų. Į Lietuvą jie parveža naujų žinių, mokslinių ryšių patirtį.

Prezidentė su CERN direktoriumi taip pat aptarė pasirengimą parodai "Interaktyvus Didžiojo hadronų greitintuvo tunelis", kuriai pristatyti iš daugelio šalių buvo pasirinkta būtent Lietuva. Šioje parodoje, vykiančioje kitų metų vasarį, visi norintys galės iš arti

pamatyti, kaip veikia prietaisas, kuriuo mokslininkai stengiasi rasti atsakymą į klausimą, iš kur atsirado visata. Prezidentė CERN direktoriaus kvietimu sutiko globoti šią parodą. Pavasarį Lietuvoje rengiamasi organizuoti dar vieną didelę parodą, išsamiai pristatančią CERN veiklą.

Europos branduolinių mokslinių tyrimų organizacija, bendrai vadinama CERN – didžiausia pasaulyje dalelių fizikos laboratorija, esanti į šiaurės vakarus nuo Ženevos, išdėstyta Šveicarijos ir Prancūzijos teritorijose. Pasaulyje jos vardas labiausiai išgarsėjo 2012 metų liepą, kai buvo paskelbta apie Higgso bozono atradimą. Šiame centre dirba talentingiausi pasaulio mokslininkai iš 113 šalių – apie 2,500 dirba nuolat, 12,000 atvyksta įgyvendinti įvairius atskirus projektus. Pasitelkdami galingiausius pasaulyje įrenginius, CERN mokslininkai siekia atsakyti į pagrindinius ir sudėtingiausius fizikos klausimus. CERN svariai prisideda prie viso pasaulio mokslo ir technikos progreso. Būtent CERN buvo sukurtas internetas.

Susitikimo metu CERN generalinis direktorius prof. R.D.Heuer pažymėjo, kad labiausiai CERN dominantys Lietuvos verslo sektoriai yra jau apie 50 metų plėtojamas lazerių mokslas ir technologijos, medicinos, informacinės technologijos, medžiagų inžinerija. Šiuo metu Lietuva užima 10% pasaulinės mokslo lazerių rinkos. CERN bendradarbiauja su Lietuvos lazerių technologais, nes kai kurie iš pažangiausių lazerių modelių, tinkamų CERN projekto darbams, gaminami tik Lietuvoje.

Inf.

Izraelis ir Lietuva – partnerystės ir ...

Atkelta iš 1-o psl.

Renginio Izraelyje metu svarbus dėmesys buvo skiriamas inovacijoms, verslo ir mokslo susiliejimui, naujoms technologijoms, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos proveržiui, Lietuvos ir Izraelio bei kitų šalių ryšiams. Lietuvą domina unikali Izraelio patirtis užsitikrinant kibernetinį saugumą – ypač valstybiniame sektoriuje ir šauktinių kariuomenėje rengiant valstybės saugumui reikalingus IT specialistus. Izraelis yra viena iš pirmaujančių valstybių pagal kibernetinio saugumo sprendimus ir antra po JAV pagal parduodamų sprendimų apyvartą.

Praėjusiais metais Lietuvos ir Izraelio preky-

bos apyvarta siekė 44 mln eurų – tai dvigubai daugiau nei prieš penkerius metus. Šis ekonomikos ir verslo vadovų bei politikų susitikimas neabejotinai pasitarnaus abipusių Lietuvos ir Izraelio ryšių ir prekybos gerinimui.

Pasaulio lietuvių ekonomikos forumas (PLEF) – tai didžiausias ekonomikos renginys pasaulio lietuviams, suburiantis svarbiausius tarptautinės ir vietinės rinkos ekonomikos vadovus iš įvairių sričių, leidžiantis užmegzti vertingų ryšių, domėtis bei keistis pažangia patirtimi ir prisidėti prie stiprios tarptautinės lietuvių bendruomenės pasaulyje kūrimo. Rengiami nuo 2009-ųjų, forumai jau yra vykę Vilniuje, Čikagoje, Londone. Kasmet į juos susirenka daugiau kaip 400 patyrusių Lietuvos ir užsienio verslo, politikos, kultūros atstovų iš kelių dešimčių pasaulio valstybių

Spaudai parengė S.K.

Trumpai

► Latvija, norėdama apsaugoti nuo nelegalių migrantų, kai kuriuose sienos su Rusija ruožuose stato tvoras. Sienos su Rusija ilgis – 270 kilometrų.

► Pagal dėstytojų tarptautiškumą Vytauto Didžiojo universitetas tarp kylančių Europos ir Vidurio Azijos universitetų užima 17 vietą.

► Lietuvos seimas 2018 metus paskelbė skautų judėjimo metais. Lietuvos skautų įsteigimo data yra laikoma 1918 m. lapkričio 1 d.

Atsiųsta paminėti

Varpas, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos leidinys, nr. 11(253); pradėtas leisti Vorkutoje 1955 m. Redaktorius Algimantas Zolubas, Architektų g. 8-4, LT-04119, Vilnius.

KANADOS ĮVYKIŲ APŽVALGA

PRISAIKDINTA NAUJOJI KANADOS VYRIAUSYBĖ

Justin Trudeau – naujasis Kanados ministeris pirmininkas

Lapkričio 4 dieną prisaikdinta naujoji Kanados liberalų vyriausybė ir jos naujasis ministeris pirmininkas Justin Trudeau, tapęs 23-uoju valstybės vadovu. Liberalų partija, spalio 19 federaciniuose rinkimuose laimėjusi didelį rinkėjų palankumą, pakeitė 11 metų vadovavusią konservatorių vyriausybę. Prieš prisaiškinimo iškilmes buvęs konservatorių vyriausybės vadovas S. Harper Kanados gen. gubernatoriui D. Johnston įteikė atsistatydinimo raštą ir pasitraukė į politikos užribį. Naujosios vyriausybės prisaiškinimo iškilmės gen. gubernatoriaus būstinėje vyko viešai, kanadiečiai buvo pakviesti

stebėti jas dideliuose televizijos ekranuose. Jose dalyvavo buvę liberalų vyriausybių vadovai Jean Chretien, John Turner ir kiti. Prisaikdinta nauja 23-oji Kanados vyriausybė turi 31 narį, tarp jų – beveik pusė moterų. Šalia politikos senbuvį Ralf Goodale (viešojo saugumo ministeris), Stephan Dion (užsienio reikalų ministerija), ministerijoms vadovaus nauji politikai: Harjet Sajjan – gynybos, Bill Morneau – finansų, Jane Philpott – sveikatos apsaugos, Marc Garneau – susisiekimo, Chrystia Freeland – tarptautinės prekybos, John Mc Callum – pilietybės, imigracijos ir pabėgėlių reikalams ir kiti.

ATIDEDAMI NAFTOTIEKIO PLANAI

Trans Canada, kuri visada siekė kuo greitesnio *Keystone XL* naftotiekio planų patvirtinimo ir pritarimo iš JAV vyriausybės, žengė kiek neįprastą, visus nustebinusį žingsnį. Ji nusiuntė laišką JAV vyriausybės administracijai, prašydama atidėti sprendimą dėl naftotiekio tiesimo per JAV - Kanados sieną. Planuojama, kad vamzdiniai bus nutiesti nuo Albertos naftos smėlynų iki Texas valstijos naftos perdirbimo įmonių. Šiuo naftotiekiu būtų pumpuojama beveik ketvirtadalis Kanados visos parduodamos naftos; jo statybos vertė daugiau kaip \$8 bln. Šis netikėtas kanadiečių prašymas slepia keletą galimybių. Visų pirma,

šis veiksmas apsaugotų visišką naftotiekio planų atmetimą iš Obamos vyriausybės. Ant ra – atidėtas sprendimas taptų ateinančių JAV rinkimų tema ir būsimos naujos vyriausybės galvosūkiu. Tikimasi, kad per tą laiką pasikeis aplinkybės ir viešoji nuomonė Kanados planų naudai. Naujoji Kanados liberalų vyriausybė rodo daugiau dėmesio ir pastangų klimato pasikeitimo srityje, imasi ryžtingesnių veiksmų negu buvusioji; derantis su Obamos vyriausybe, nebuvo jokių teigiamų poslinkių. Laukiant, kol JAV 2017 metų pradžioje pasikeis vyriausybės, dar galima tikėtis sėkmingesnės *Keystone XL* planų baigties.

KAS ANT MŪSŲ STALO ?

Netrukus Kanados maisto pramonė sulauks gaminių iš genetiškai perdirbtų kiaulių ir žuvis. Bioinžinieriai, pasitelkdami genetikos mokslo teikiamas galimybes, jau išvedė dvi naujas kiaulių veisles. Viena iš jų yra atspari SARS, vadinamajam kiaulių gripui, kita rūšis užaugina didesnę raumenų ir mažesnę riebalų sluoksnį. Abi kiaulių rūšys neturi savyje kitų organizmų genų, tokių, kokių turi genetiškai pakeistos javų rūšys. Žuvų augintojai taip pat bando siūlyti ir genetiškai naują lašišų veislę, kuri atsparesnė visokioms žuvų ligoms. Tai būtų pirmieji genetiškai pakeisto maisto šaltiniai Kanadoje. Lig

šiol maisto pramonė naudoja tik genetiškai pakeistų javų grūdus. Bet vartotojų organizacijos reikliai kelia klausimus dėl genetiškai pakeisto maisto nesančių įstatymų. Reikalaujama, kad vyriausybė priimtų aiškius įstatymus dėl tokio maisto gaminių nuorodų, kuriose būtų tiksliai atskleidžiama šio maisto kilmė pirkėjams. Daugelis nori ir privalo turėti pasirinkimą, kokį maistą teks savo šeimai. Taip pat neskelbiami tokio genetiškai perdirbamo maisto tyrimų rezultatai, jei jie yra; nežinoma, kokią įtaką maistas, pagamintas iš genetiškai apdorotos žaliavos, gali turėti žmonių sveikatai.

Pagal *Canadian Press* parengė S. Katkauskaitė

D.Britanijos lietuvių bendruomenės atstovai ir Lietuvos atstovai pokalbyje apie Vienybės susitarimą

Pokalbiai apie vienybę

Lietuvos ambasadoje D. Britanijoje spalio 17 d. vyko metinis šioje valstybėje esančių lietuvių organizacijų susitikimas, skirtas Vienybės deklaracijos įgyvendinimui. Renginyje svarstyta apie lietuvių bendruomenės organizacijų vienijimo iššūkius, pasirengimą minėti valstybės nepriklausomybės atkūrimo šimtmetį, "Globalios Lietuvos" programą, apžvelgti Pasaulio lietuvių bendruomenės reikalai.

Beveik prieš metus 2014-ųjų spalio 25 dieną lietuvių organizacijų D. Britanijoje

vadovai ir atstovai pasirašė Vienybės deklaraciją – dokumentą, kuriuo buvo išreikštas noras nepriklausomai nuo interesų ir veiklos sričių tarpusavyje glaudžiau bendradarbiauti, kartu spręsti Lietuvos išeivijai svarbius klausimus, aktyviau dalyvauti Lietuvos valstybės gyvenime, mokslo, kultūros ir sporto veikloje.

Susitikime dalyvavo ir kalbėjo Lietuvos ambasadorė JK Asta Skaisgirytė, ES ambasadorius Rusijoje Vygaudas Ušackas, Vilniaus miesto meras Remigijus Šimašius, JK lietuvių

bendruomenės pirmininkė Dalia Asanavičiūtė, Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos instituto vadovas Egidijus Aleksandravičius, Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė Dalia Henke. Pranešimą apie "Globalios Lietuvos" programos teikiamas galimybes, bendrus projektus skaitė Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento laikinai einanti pareigas direktorė Lina Žukauskaitė ir kt.

Viceministeris M. Bekešius apsilankė ir lituanistinėje mokykloje "Lighthouse", kur bendravo su mokyklos mokytojais bei mokiniais. Spalio 18 dieną viceministeris Londono Šv. Patriko kapinėse pagerbė ambasadorių Broniaus Kazio Balučio ir Vinco Balicko, taip pat kunigų Kazimiero Matulaičio ir Aleksandro Gerybos atminimą, kartu su JK lietuviais dalyvavo Mišiose Londono lietuvių Šv. Kazimiero šventovėje. Tą pačią dieną M. Bekešius pasveikino jaunųjų Baltijos talentų koncerte Karališkojoje muzikos akademijoje dalyvavusius lietuvius – pianistus Karoliną Pancernaitę bei Rytį Juškaitį.

URM inf. ir ntrs.

LIETUVIŲ TELKINIuose

Hamilton, ON

Maldos prie Kryžiaus kelio stoties

Spalio 6 d. Katalikių moterų draugijos valdyba vėl pakvietė parapijiečius paminėti Maldos dieną. Šiais metais buvo suplanuota aplankyti naujai atkurtas Kryžiaus kelio stotis Bishop To-nnos parke. Mums talkinti sutiko gerb. kunigas Nerijus Šmerauskas, kurio dalyvavimas ir bendra malda suteikė sakralinę prasmę ir rimtį. Sustodami prie kiekvienos Kristaus kančios kelio stotelės, su malda ir labai prasmingais skaitiniais, kuriuos pasikeisdami skaitė žygio dalyviai, galėjome giliau pajaušti ir apmąstyti didįjį atpirkimo stebuklą ir padrašinimą, nešant per gyvenimą savąjį kryžių.

Vėliau vykome į St. Elizabeth Village, kur "Edelweiss" kavinėje mūsų jau laukė Helena Liaukuvienė. Jos dėka čia buvo išnuomota patalpa visiems dalyviams pabendrauti. Valdybos pirmininkė Danutė Enskaitienė padėjo susirinkusiems parapijiečiams, išreikšdama viltį, kad po tokių susitikimų kiekvienas išsineša savo širdyje Tikėjimo, Meilės ir Vilties kibirkstėlę. Su nuoširdžiausiais padėkos žodžiais buvo įteiktos kuklios padėkos dovanėlės kun. Nerijui Šmerauskui ir p. Helenai, padėkota moterims, kurios prisidėjo savo gamintais skanėstais. Užkandžiaudamos ir gerdamos kavutę, dalinomės ta nuotaika, kurią atsinešėme iš savo kelionės. M.E.

Ntrs. M.G. Enskaitienės

Užsienio reikalų ministerijoje rugsėjo 16-19 d. vyko seminaras Rytų kraštų lietuvių jaunimui. Į tris dienas trukusį renginį atvyko 22 Lietuvos pilietybę turintys arba lietuvių kilmės jaunuoliai iš Rusijos, Gudijos, Ukrainos, Gruzijos ir Armėnijos. Seminaro dalyviams pristatyta "Globalios Lietuvos lyderių", "Kurk Lietuvai" organizacijų veikla, prie kurios kviečiami prisijungti Rytų kraštuose gyvenantys lietuviai.

Bendra dalyvių nuotrauka su kun. N. Šmerausku

TALKA
CREDIT UNION LIMITED

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
www.talka.ca Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SĄSKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.15%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.15%

INDĖLIAI	TFSA, RRSP ir RRIF
90 dienų indėliai 0.50%	Kintančios 0.50%
180 dienų indėliai 0.50%	1 metams 1.90%
1 m. term. indėliai 1.90%	2 metams 2.05%
2 m. term. indėliai 2.05%	3 metams 2.55%
3 m. term. indėliai 2.55%	4 metams 2.70%
4 m. term. indėliai 2.70%	5 metams 2.80%
5 m. term. indėliai 2.80%	

Sekite kasdieninę informaciją apie nuošimčius TALKOJE

MASTERCARD KREDITO KORTELE
INTERAC KORTELE

AKTYVAI VIRŠ 100 MILIJONŲ DOLERIŲ

2014 metais nariams IŠMOKĖJOME

Papildomų palūkanų santaupoms **22%**

įskaitant

TFSA, RRSP ir RRIF

Nuolaidų skolininkams **11%**

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos 6 mil. dol. kapitalu ir Kanados valdžios iki \$100,000.0 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiadieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

KVIEČIAME VISUS! Galimybė dar kartą linksmai pasijuokti ir pamatyti spektaklį

Toronto teatro studijos "Žalios lankos" pasirodymas
Hamilton, lapkričio 29 d., sekmadienį, 11.30 v.r.
 tuoj po rytinių Mišių, Jaunimo centre

Linksma komedija "VAKARIENĖ VIŠTIDĖJE"

London, ON

• Adventinis susikaupimas šiais metais bus Mary Immaculate šventovėje lapkričio 29, sekmadienį, 3 v.p.p. Mišių metu. Susikaupimą ves Lietuvos karo akademijos kapelionas majoras kun. Remigijus Butkevičius. Po Mišių bus vaišės bei pabendravimas su susikaupimo vedėju. Vaišėms asmens mokestis – \$10.

• **Sekmadienį ir švenčių Mišios aukojamos 3 v.p.p.** Mary Immaculate šventovėje, 1980 Trafalgar St., London, ON.

• **Lapkričio 15, sekmadienį, Mišios aukojamos už Stasio ir Onos Navickų sveikatą.**

Skaitytojų laišakai

Lituanistika: tarp valstybinės kalbos gynėjų ir tvirkintojų

Jonas BUOKAS,

Laisvės kovų dalyvis, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos garbės pirmininkas

Ne vienerius metus kartu su lituanistais bei istorikais teko rengti piketus, mitingus, susitikimus su seimo nariais, bandant pastariesiems paaiškinti akivaizdų faktą, kad nevalia neigti Konstitucijoje įtvirtinto valstybinės kalbos statuso ir iš jo kylančių reikalavimų. Konstitucija reikalauja, kad asmenvardžiai visų Lietuvos piliečių pasuose ir vietovių pavadinimai visose Lietuvos savivaldybėse būtų rašomi tik valstybine kalba. Šių metų seimo pavasario sesijos paskutinę dieną buvo svarstomi Gedimino Kirkilo ir Irenos Šiaulienės bei alternatyvus 11 seimo narių iš skirtingų frakcijų projektai dėl vardų ir pavardžių rašymo tvarkos asmens tapatybės dokumentuose. LSDP atstovai siūlo leisti rašyti pasuose kitomis kalbomis vietoje valstybinės kalbos, o alternatyvus projektas – Konstitucijai neprieštaraujanti „latvišką“ variantą, kai pagrindiniame paso puslapyje rašoma tik valstybine kalba, o papildomų įrašų puslapyje ar kitoje tapatybės kortelės pusėje leidžiama norint įsirašyti vardą ir pavardę kita norima kalba.

Pastarasis variantas, nors suderinamas su Konstitucija, tarptautine teise, visuomenės nuostatomis ir elementaria pagarba valstybinei kalbai, buvo užblokuotas Teisės ir teisėtvarkos komitete vieno balso persvara 5:4, sprendimą nulėmus Juliaus Sabatausko kaip komiteto pirmininko antrajam balsui. Tačiau galutinis sprendimas dėl vardų ir pavardžių rašymo pasuose buvo atidėtas rudens sesijai. Seimo valdantieji su dalies opozicinių jėgų parama aiškiai linksta priimti G. Kirkilo ir I. Šiaulienės projektą, pagal kurio skirtingus variantus lietuvių kalbos abėcėlė būtų papildyta arba trimis naujomis raidėmis „w, q, x“ arba visa daugiau nei 150 lotyniško pagrindo rašmenų įvairove.

Nepritardama tokiam antikonstituciniam ir trumparegiškam žingsniui, susibūrė iniciatyvinė grupė „TALKA už Lietuvos valstybinę kalbą“. Nematydama kitų būdų išsaugoti lietuvių kalbos valstybinį statusą, TALKA kreipėsi į Vyriausiąją rinkimų komisiją ir iki lapkričio 4 d. išipareigojo surinkti 50,000 Lietuvos piliečių parašų, kad seime privaloma tvarka būtų svarstomas aptartasis „latviškas“ įstatymo projektas, o visuomenėje ir dvišaliuose santykiuose su Lenkija būtų galima pagaliau padėti tašką nesibaigiantiems ir tik Rusijai naudingiems nesutarimams.

Įžymus pasaulinio garso mokslininkas ir akademikas Zigmąs Zinkevičius, matydamas nepalaužiamas pastangas įteisinti asmenvardžių rašybą pasuose nevalstybine kalba, kreipėsi į J. Bernatonį ir priminė jam apie pasekmes, kurios neišvengiamos priėmus tokį sprendimą. Z. Zinkevičius, kaip lietuvių kalbos žinovas, pabrėžė, kad beveik jokia išsivysčiusi Vakarų valstybė neleidžia paso įrašų nevalstybine kalba, kad Europos Žmogaus teisių teismas jau ne sykį išaiškino, jog rašyti vardus ir pavardes tik valstybine kalba yra šalių vidaus reikalas. Tai patvirtino ir Lietuvos Konstitucinis teismas. Z. Zinkevičius tai apibūdino ir savo straipsnyje „Lietuvos piliečių pavardes rašyti lenkiškais raidėmis – nesąmonė“.

Žinoma, tokie socialdemokratų siūlymai ypač nepriimtini Lietuvai, kurios piliečiai per ilgą istoriją, carinę okupaciją, Vilniaus krašto užgrobimą nukentėjo taip, kad lietuvių kalba buvo atsidūrusi ties išnykimo riba. Turbūt nereikia priminti, kaip per lenkmetį buvo uždarinėjamos lietuviškos mokyklos, parsekiojami mokytojai, lenkinamos pavardės, klebonų valia tą ypač darant ant mirusių lietuvių antkapių, kuriuos LLRA ir Kirkilo šalininkai šiandien begėdiškai pasitelkia kaip tariamą įrodymą, jog „lenkai čia gyveno nuo seno, o jų pavardes leidome rašyti lenkų kalba“. Tai lietuviškai užsirašyti lietuviams nebuvo leidžiama.

Lituanistų mokslininkų tyrimais nustatyta, kad 80% piliečių okupuotame Vilniaus krašte pavardės yra lietuviškos kilmės. Pateiksiu tik vieną pavyzdį. Paimkime asmenvardį, kuriam pradžia davė žodis „vilkas“. Jo sūnų lietuvių vadino Vilkaičiu. Toks iš „vilko“ kilęs pavadinimas išliko dabartinėse lenkiškai kalbančių žmonių pavardėse – Vilkoit, Vilkoic, Vilkanec, Vilkel, Vilkiš. Kadangi gerą dešimtmetį teko dirbti Vilniaus rajone, man ir ne specialistui buvo aišku, kad mano bendradarbių pavardės yra lietuviškos kilmės - Jurgelenec, Juodagalvis, Labut, Labul, Šileiko, Valeiko, Žeimo. Ir dabar vilkti ant tokių nutautintų pavardžių naują drabužį – raides w, x, q – būtų ne kas kita kaip sąmoningas siekis dar labiau nutautinti Vilniaus kraštą, galutinai valstybės vardu įteisinti okupacijos padarinius. Bijau, kad būtent toks ir yra pagrindinis G. Kirkilo, I. Šiaulienės, Lenkijos radikalų ir tamoševskininkų siekis bei senos autonominių svajonės išpildymas.

Durdami į nugarą tiek valstybinei lietuvių kalbai, tiek ir pačiai kalbininkų bendruomenei, prie LLRA šalininkų netikėtai ir neviešai prisijungė ir Vilniaus universiteto filologijos ir lituanistikos fakulteto vadovai. Vilniaus karininkų ramovėje rugsėjo 30 dieną vyko nevyriausybinė organizacijų, padedančių stiprinti Lietuvos gynybinius pajėgumus Koordinacinės tarybos, kurią vienija 27 organizacijos, posėdis. Dienotvarkėje buvo numatytas susitikimas su KAM ministru Juozu Oleku, kiti svarbūs klausimai. Netikėtai į ją įtrauktas ir susitikimas su VU filologijos katedros dekanu Antanu Smetona ir lituanistikos katedros vedėju Vytautu Kardeliu. Jų mintys nukrypo socialdemokratų varianto palaikymo link.

Pirmiausia A. Smetona sukritikavo piliečių iniciatyvą „Talka už valstybinę kalbą“ ir visus daugiau nei 150 talką remiantį viešą laišką pasirašiusius inteligentus bei rezistentus, tarp jų ir daug labiau už patį A. Smetoną nusipelnčius akademikus kalbininkus. Tada tema nukrypo į atvykusių į Lietuvą užsieniečių problemas, esą dėl to ir reikia įvesti papildomas raides, nes pasuose negalėsime autentiškai įrašyti jų pavardžių, prasidės Lietuvai nuostolingi teismai. Pulkininkas leitenantas Mindaugas Žibas paklausė, o kaip bus su mūsų piliečiais išvykusiais į Vokietiją, JAV, kaip jų pasuose bus įrašomos ž, š, č raidės – „rašys Žibas ar Žibas?“. Be abejo lietuvių kalbos „korifėjai“ supranta, kad dokumentuose pariteto nebus, save gerbiančios valstybės atvykėlių pasuose išlygų nedaro ir rašo jų vardus valstybine kalba. Jokio atsakymo į šį paprastą klausimą su LLRA kolaboruojantys kalbininkai negalėjo pateikti.

Nukelta į 9-a psl.

Prisikėlimo
Kredito Kooperatyvas

*Mūsų tikslas ne pelnas,
bet sąžiningas patarnavimas*

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI (Pieno padalinimas netaikomas)	
1 metų "cashable"	1.30%
1 metų	1.60%
2 metų	1.75%
3 metų	1.80%
4 metų	2.00%
5 metų	2.15%

RRSP, RRIF pensijų fondai
TFSA neapmokestinama taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	0.85%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	0.85%
1 metų	1.60%
2 metų	1.75%
3 metų	1.80%
4 metų	2.00%
5 metų	2.15%

SUTEIKIAME

- **CMHC APDRAUSTAS** nekilnojamojo turto paskolas
- **KOMERCINES** nekilnojamojo turto paskolas

MŪSŲ ADRESAS
3 Resurrection Road
Toronto, Ontario M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816

ANAPILYJE
Tel. 905-566-0006, fax 905-566-1554
2185 Stavebank Rd.
Mississauga, ON L5C 1T3

SĄSKAITOS	
Taupomoji sąskaita	0.35%
Čekių sąskaita iki	0.25%
Amerikos dol. sąsk.	0.25%
Amerikos dol. GIC	0.50%
1 metų term. ind.	0.50%

SUTEIKIAME

Studentų paskolas nuo **3.85%**
Asmenines paskolas nuo **5.35%**
Sutarties paskolas nuo **6.85%**

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS

Su nekintančiu nuosimčiu

1 metų	2.90%
2 metų	3.00%
3 metų	3.00%
4 metų	3.25%
5 metų	3.20%

Uždaras su kintančiu nuosimčiu **2.75%**

Atviras su kintančiu nuosimčiu 1, 2, 3 metų **3.50%**

Ribotą kreditą su nekilnojamo turto užstatu **3.35%**

Darbo laikas:
Pirm., antr., treč. 9:00 - 3:30
Ketvirt., penkt. 9:00 - 8:00
Šeštadieniais 9:00 - 1:00
Sekmadieniais 8:30 - 12:45

Darbo laikas:
Ketvirtadieniais 12:00 - 7:00
Sekmadieniais 9:00 - 12:30

YPATINGAS pasiūlymas

GIC **2.20%**

16 mėnesių

Tik naujiems inašams

* Normos gali būti keičiamos be įspėjimo, bet kuriuo metu.

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

www.Dr.Dubickas.com

Padėsiu parduoti ar nupirkti namą ar butą.

Paaukosiu iki **\$1000** jūsų vardu
jūsų nurodytai labdarai

(Prašau paskambinti man dėl daugiau informacijos)

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,

Jerzy Kulesza
Sales Representative

Sutton West Realty Inc.
Brokerage 416.236.6000
kuleza@sympatico.ca

Sutton

Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

LIETUVOS KULTŪROS ŽINIOS

LIETUVYBĒS ŽIDINIUI - 100 METŲ

Seniausioji Vilniaus lietuviška mokykla Vytauto Didžiojo gimnazija spalio mėnesį paminėjo savo įsteigimo 100-metį. Vilniuje 1915 m. spalio 15 dieną pamokas pradėjo pirmoji lietuvių gimnazija, kurioje visi mokomieji dalykai (išskyrus užsienio kalbas) buvo mokomi lietuviškai. Steigėjai ją pavadino „Jono Basanavičiaus, Mykolo Biržiškos ir Povilo Gaidelionio Vilniaus lietuvių gimnazijos kurso pamokos“. Nuo 1921 m. ši gimnazija vadinosi Vytauto Didžiojo vardu. Gimnazijos steigėjai, mokytojai buvo aktyvūs Lietuvos nepriklausomybės atgavimo ir jos stiprinimo dalyviai. Jie organizavo ir 1917 m. rugsėjo 19-22 Vilniaus konferenciją. Šeši gimnazijos mokytojai buvo išrinkti į Lietuvos tarybą ir tapo 1918 m. Nepriklausomybės akto signatarais. Vėliau du gim-

nazijos mokytojai Aleksandras Stulginskis ir Antanas Smetona tapo Lietuvos prezidentais.

Nepriklausomybės kovų metu Vilniui patekus į tuo metu prieššakai nusiteikusios lietuviybės atžvilgiu Lenkijos rankas, ir persekiojama gimnazija nenutraukė savo veiklos. Lenkai 1921 m. spalio 1 d. jėga užėmė Vilniaus lietuvių gimnazijos patalpas, mokytojus ir mokinius išvaikė. Bet lietuviybės sklaidos Vilniuje židinio užgesinti nesugebėjo niekas. Net ir sunkiausiomis sąlygomis veikusi gimnazija išugdė Lietuvai, jos politiniam, kultūriniam, visuomeniniam gyvenimui ypatingą svarbą turėjusias ir tebeturinčias asmenybes. Šimtmečio minėjimo proga ant gimnazijos sienos iškilmingai atidengta atminimo lenta jos steigėjams J. Basanavičiui, M. Biržiškai ir P. Gaidelioniui.

FESTIVALYJE „GAIDA“ –
ĮSIMINTINOS PREMJEROS

Nuo 1991 metų Vilniuje kasmet rengiama „Gaida“ – pagrindinis ir didžiausias šiuolaikinės muzikos festivalis Lietuvoje, rengiamas nuo 1991m. Šiame festivalio programoje šalia kviestinių, pasaulyje žinomų muzikos atlikėjų ir dirigentų buvo pristatyta klausytojams ir įdomi šiuolaikinių lietuvių kompozitorių kūryba. Pirmą kartą buvo atlikta Onutės Narbutaitės *Kein gestern, kein morgen (no yesterday, no tomorrow)* ir Mariaus Baranausko „Palaiminimai“, G. Gelgato kūriniai. Kompozitorės Justės Janulytės naujas kūrinys „Švytėjimas“, skirtas pirmojo

atominės bombos sprogdimui 70-ųjų metų atminimui. „Švytėjimas“ (sumanymas ir muzika J. Janulytės, elektronikos sukūrimas ir atlikimas Michele Tadini ir Antonello Taggi, Italija) sukurtas kaip *requiem*. Pasak kompozitorės, „...muzikinėmis metaforomis tyrinėjama branduolinio sprogimo anatomija bei filosofija, energetika bei poetika“. Šis Janulytės kūrinys skirtas Arvo Pärtui, žymiausia visų laikų estų kompozitoriui, kurio 80-metis plačiai minimas pasaulyje. Ta proga choras „Jauna muzika“ šio koncerto pirmojoje dalyje atliko vokalinis Pärto kūrinys.

PAŽINTIS SU SENAJA
LIETUVOS MUZIKA

Spalio 23–25 d.d. tarptautinis senosios muzikos ansamblis „Canto Fiorito“ surengė koncertus „Vytauto Didžiojo laikų muzika“, supažindinusius su negirdėta vėlyvųjų viduramžių muzika. Trys ansamblio koncertai vyko istorinėse Lietuvos vietose, turinčiose tiesioginių sąsajų su Vytauto gyvenimu ir veikla – Trakų pilyje, prie pat Kauno pilies esančioje Šv. Jurgio (pranciškonų) šventovėje ir Varnių Šv. Aleksandro šventovėje, kurią 1413 m. įsteigė Didysis Kunigaikštis (tai buvo pirmoji Medininkų parapijinė šventovė). Kai apie 1408 m. buvo pastatyta Trakų salos pilis, ji tapo pagrindine Vytauto rezidencija ir Lietuvos politinio-kultūrinio gyvenimo centru. Vytauto žmona kunigaikštienė Ona buvo žinoma kaip viena to meto labiausiai išsilavinusių

moterų. Vokiečių ordino magistras Ulrich von Jungingen yra atsiuntęs Onai išskirtinę dovaną – fortepijono prototipą - klavikordą ir nešiojamuosius vargonėlius. Klavikordas pirmą kartą Europoje paminėtas tik 1396 m., o vos po dešimtmečio – 1408 m. jis jau buvo Vytauto dvare. Tai rodo, kad Trakų pilyje buvęs muzikinis gyvenimas atitiko Europos dvaro lygį.

Koncertuose „Vytauto Didžiojo laikų muzika“ klausytojai išgirdo Lietuvoje nežinomus viduramžių kūrinius, sukurtus kaip tik Vytauto Didžiojo valdymo laikais (1392–1429). Muzika buvo atliekama istoriniais instrumentais – gotikine arfa, išilginėmis fleitomis, nešiojamais vargonėliais (organetto).

Pagal Lietuvos spaudą parengė S. Katkauskaitė

KARALIAUČIAUS KRAŠTAS

Paminėtas „Birutės“
draugijos jubiliejus

Kiekvieną rudenį Karaliaučiaus lietuvių bendruomenės pirmininkas Sigitas Šamborskis sukviečia krašto bendruomenės narius į konferenciją. Sumanymas rengti konferenciją kilo, norint paminėti „Birutės“ draugijos 130-ąsias metines. Baltų kultūros ir mokslo paramos fondo vadovas S. Šamborskis rašė projektą Lietuvos kultūros tarybai, kuri gerai įvertino projektą (gavo 96 balus, užėmė ketvirtą vietą) ir skyrė pinigų jo įgyvendinimui. Po rudens lygiadienio, kuris sutampa su Baltų vienybės diena, atvykome į Panemunę, iš kur važiuome į legendomis apipintą Rambyno kalną, kur įsikūręs Rambyno regioninis parkas, jo Lankytojų centras, kur rymo baltų dievų – Patrimpo, Patulo ir Perkūno skulptūros. Apie juos pasakojo dr. M. Purvinas.

Pažintinė programa tęsėsi Bitėnuose Martyno Jankaus, spaudos darbuotojo, visuomenės veikėjo vardu pavadintame muziejuje, kuris įkurtas 1981 m. Apie M. Jankų, muziejų, jo rodimus pasakojo direktorė Liudvika Burzdžiuvienė ir Laimutė Žemgulenė. Muziejaus darbuotojos supažindino su Paveikslų sodu po atviru dangumi. 2003 m. įkurtas sodas vis pasipildo naujais paveikslais, nes kasmet organizuojami dailininkų plenerai. Per 10 metų darbus muziejui paliko 34 dailininkai. Išgirdome pasakojimą apie rodomus paveikslus, jų sukūrimo istoriją, dailininkų sumanymo įgyvendinimą.

Apžiūrėjus muziejų ir Paveikslų sodą mūsų laukė maloni staigmena – Mažosios Lietuvos kulinarinis paveldas: vaisinomis tikru šiuopiniu, vofe-

lais (dideliais čirviniais blynais, kepamais senovinėse vaflinėse keptuvėse virš atviros ugnies) su uogiene, gėrėme tėtą, kafiją. Už skanius mažlietuviškus valgius dėkojame Dariui Tamuliui.

Atvykome į Tauragę, miestą prie Jūros upės, kur Kultūros rūmų konferencijų salėje prasidėjo konferencija „Tilžė – lietuvių kultūros lopšys“. Į konferenciją atvyko svečiai iš Vilniaus, Kauno, Trakų, Pagėgių, Karaliaučiaus, kitų krašto vietovių, tauragiškiai. Sugiedojo Mažosios Lietuvos himną, atvykusius į Tauragę sveikino mero pavaduotoja Aušrinė Norkienė, kuri įteikė mero Padėkos raštus Karaliaučiaus krašto lietuviybės puoselėtojams tauragiškiams. Karaliaučiaus lietuvių bendruomenės pirmininkui Sigitui Šamborskiui ir Emilijai Algaudei Bukontienei, Kraupiško vidurinės mokyklos mokytojai, ir kitoms.

Prof. Bronius Makauskas, Lietuvos respublikos konsulato Sovetske laikinasis vadovas, knygos „Lietuvos istorija“ autorius, kalbėjo apie kultūrinio paveldo ir bendradarbiavimo svarbą, Borisas Bartfeldas, Rusijos rašytojų sąjungos Karaliaučiaus srities organizacijos pirmininkas, fizikos mokslų daktaras, visuomenės veikėjas, poetas, knygų „Prūsija. Rusiškai lietuviškas motyvas“, „Ribos“ ir kt. autorius, ne kartą dalyvavęs renginiuose Tauragėje, pasveikino konferencijos dalyvius Kaliningrado rašytojų vardu. Tauragės kultūros centro kultūros paveldo tarnybos vadovo Edmundo Mažrimo pranešimo tema – „Tauragės ryšiai su Mažąja Lietuva“. Pranešėjas kalbėjo apie buvusią Didžiosios ir Mažosios Lietuvos sieną, kuri nustatyta 1422 m. Melno susitarimu.

Danutė Norušaitė, Tilžės „Birutės“ draugijos pirmininkė, prisiminė, kaip kilo mintis pratęsti draugijos veiklą, kalbėjo apie Tilžės sekmadieninę mokyklą ir apgailestavo, kad

sumažėjo vaikų, besimokančių lietuvių kalbos. Apie Tilžės lietuvių amžių skersvėjuose kalbėjo Karaliaučiaus lietuvių bendruomenės pirmininkas, šio projekto iniciatorius Sigitas Šamborskis. Pasak pranešėjo, lietuvių Prūsijoje niekada nebuvo duotybė, per amžius už ją reikėjo kovoti ir kantriai dirbti. P. Sigitas perskaitė Martyno Jankaus atsisaukimą, raginantį lietuvininkus stoti į kovą ir būti vieningiems. Prisiminė 1895 metus, kai Tilžėje įvyko jubiliejinė „Birutės“ draugijos šventė, kalbėjo apie tolesnę jos veiklą.

Dr. Algirdo Matulevičiaus, istoriko, 43-ėjus metus dirbusio vyresniojo mokslinio redaktoriui Mokslo ir enciklopedijų leidyklos centre, pranešimo tema – „Birutės“ draugija – lietuvių Mažojoje Lietuvoje sklaidos švyturys“. Lietuvininkų krašto gyvenimą tvarkė Prūsijos karalystės valdžia – vokiečiai. Mažoji Lietuva ūkio, kultūros, pragyvenimo lygiu lenkė Didžiosios Lietuvos lietuvius. Pranešėjas išsamiai nušvietė „Birutės“ draugijos įsikūrimo istoriją, jos veiklą.

Dr. Martyno Purvino pranešimo tema – Tilžė istorijos posūkiuose. Pranešėjas kalbėjo apie istorinę praeitį, kai žemėlapyje prieš penkis šimtus metų Ragainė buvo pavaizduota kaip didelis miestas, toliau – nedidelė Tilžė. Vėliau Ragainė nyko, o Tilžė plėtėsi.

Dr. Martynas Purvinas – Mažosios Lietuvos kultūros paveldo tyrinėtojas. Kartu su žmona architektė Marija tiria Klaipėdos, Karaliaučiaus krašto lietuvininkų gyvenvietes, senuosius pastatus, kapines, parašė daugybę straipsnių apie liaudies architektūrą, senovinius kaimus.

Konferencijoje pristatytos M. Purvinų knygos: „Mažosios Lietuvos kapinės ir antkapiniai paminklai“ II tomas, „Mažosios Lietuvos kaimų istorinė raida“.

Nukelta į 9-ą psl.

Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

MARGUTIS Parcels
48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For free pick up in your area call VIKTOR at
Tel: (416) 233-4601

For pick up in Wasaga call PETRAS at
Tel (905)-383-1650

OR EMAIL TO: pysanka.inc@gmail.com

Paminėtas "Birutės" draugijos...

Atkelta iš 8-o psl.

Iš Karaliaučiaus Rūta Daujotaitė Leonova, Batakiuose baigusi vidurinę mokyklą, mokytoja, poetė, vertėja, išvertusi 7 knygas į rusų kalbą (K. Donelaičio "Metus", L.N. Kitkausko "K. Donelaičio memorialas Tolminkiemyje" ir kt.) niekada neužmiršta, kad yra lietuvė. P. Rūta paskaitė du savo eilėraščius, vienas jų skirtas Tauragei. Susirinkusius pasveikino Tauragės rajono meras Sigitas Mičiulis.

Bijotų kapinaitėse

Kovšovas. Apžiūrėję muziejaus rodimus vyko į Pagramantį, miestelį prie Akmenos upės. Pagramantis paskelbtas kitų metų Mažąja Lietuvos kultūros sostine.

Tolesnis kelionės tęsinys – Šilalė. Papietavę "Provincijos" kavinėje, vyko į Vytogalą, legendinio lakūno Stasio Girėno tėviškę. Susipažinome su muziejaus eksponatais, klausėmės pasakojimo, žiūrėjome filmą apie narsiuosius lakūnus. Girdiškės kaime lankėmės didelėje Šv. Mergelės Marijos Snieginės šventovėje, kurioje du įdomūs altoriai, padaryti iš ažuolų kamienų.

Toliau kultūros rūmų didžiojoje salėje klausėmės koncerto, skirto "Birutės" draugijos 130-mečiui paminėti. Koncertavo Tauragės kultūros centro folkloro kolektyvas "Jūrupė" (vad. Violeta Girdžiuvienė), Karaliaučiaus L. Rėzos lietuvių kultūros draugijos ansambliai "Penki vaikai", "Gabija" (vad. Algirdas Karmilavičius), Tilžės ir Ragainės moterų ansamblis „Birutė“ (vad. Nijolė Kiseliuva), Palkalnio Kazokų dainos ansamblis "Atamanai" (vad. Jonas Asakavičius), Kauno folkloro klubo "Liktužė" romansų grupė "Randevu" (vad. Jūratė Svidinskienė). Grojo Kauno K. Gruodžio konservatorijos studentė Gailė Austėja Šamborskytė, dainavo Tilžės 10-ojo licejaus solistas Antanas Paukštis, Tauragės kultūros centro direktorius Virginijus Bartušis ir pavaduotojas Eugenijus Šaltis.

Nakvynė laukė "Požerūnų malūne", naujoje, kvepiančioje medžiū kaimo turizmo sodyboje. Šioje vietoje spaudos draudimo metais buvo knygnešių susitikimo vieta. Nuotaikingoje vakaronėje skambėjo dainos, muzika ir šokiai. Kitą dieną lankėmės Tauragės krašto muziejuje. Apie miestą, pilies pastatus, muziejų išsamiai pasakojo direktoriaus pavaduotojas Viktoras

Upynoje pabuvojome liaudies amatų muziejuje. Jo vadovas kraštotyrininkas Klemensas Lovčikas parodė dviejuose pastatuose surinktus rodimus: senus buitines rakandus, kopylstulpius, įvairius kalvystės dirbinius, papasakojo apie jų istoriją. Paskutinysis tą dieną aplankytas objektas – Baubliai, įsikūrę Bijotų gyvenvietėje netoli Bardžių kaimo. Tai seniausias Lietuvos muziejus, įkurtas 1812 m. rašytojo Dionizo Poškos.

Trečiąją konferencijos dieną susipažinome su Taurage, jos istorija, aplankėme žymesnes miesto vietas. Apie jas pasakojo ir rodė Tauragės kultūros centro paveldo tarnybos vadovas Edmundas Mažrimas,

puikus pasakotojas, surinkęs daug medžiagos apie miestą ir Tauragės rajoną. Atvykome į Požerūnus prie Tauragės konvencijos paminklo, kur 1812 m. buvo pasirašyta Rusijos ir Prūsijos karinių junginių nepuolimo sąjunga. Ją pasirašė Prūsijos pagalbinio korpuso vadas generolas leitenantas grafas Johan von York ir Rusijos karinių dalinių vadas majoras Ivan Dibičius. Tai buvo svarbus įvykis Europos istorijoje, nes šiame regione įsivyravo taika. Apie tai konferencijos dalyviams pasakojo dr. Algirdas Matulevičius.

Konferencija baigėsi. Pabuvojome trijuose rajonuose, aplankėme muziejus, susipažinome su žymesniais objektais, atitrūkome nuo kasdienybės ir maloniai pabendravome. Ačiū S. Šamborskiui, organizavusiam šį seminarą, visiems svetingai priėmusiems renginio dalyvius, pranešėjams už suteiktas žinias. Su Karaliaučiaus lietuviais esame lyg broliai, "tolimi, bet niekadoms svetimi, ir lyg paukščiai visados susisieksim" (J. Jakštas). (Sutrupinta. Red.)

Emilija Algaudė
Bukontienė,

Kraupiško vidurinės mokyklos mokytoja

Lituanistika: tarp valstybinės kalbos gynėjų ir tvirkintojų

Atkelta iš 7-o psl.

Taigi greta lietuvių kalbos tvirkintojų J. Bernatonio, L. Linkevičiaus, R. Šimašiaus, atsiranda studentus auklėjantys aukščiausio rango pedagogai, kurie ne tik negina lietuvių kalbos išlikimo intereso, bet ir aktyviai agituoja griauti nusistovėjusią raidyno vartojimo tvarką.

Galima neabejoti, kad jų "netikėtas" atvykimas į karininkų ramovę dėstyti propagandinių teiginių buvo susietas su tuo, kad Koordinacinės tarybos organizacijos yra paėmusios per 100 TALKOS parašų rinkimo lapų, taigi įsipareigoja surinkti iki 7000 parašų. Jų niekingas siekis buvo sužlugdyti visuomeninę akciją, už akių ieškant būdų kaip paveikti patriotiškai nusiteikusius piliečius.

Koordinacinės tarybos nariai nėra lengvai kvailinami. Išgyvenusieji sovietmečio propagandą, girdėję komunistams tarnaujančių "mokslininkų" demagogijas okupacijos metais, laisvės kovotojai, savanoriai ir kitų su krašto apsauga susijusių organizacijų nariai yra pakankamai atsparūs panašioms provokacijoms. Kiekvienam, patyrusiam sovietinės melo siste-

mos veikimą, aišku, kad net ir kalbos mokslo srityje yra tikri mokslininkai, turintys profesinę ir pilietinę savigarbą, ir kiti, pasirodę vykdyti bet kurios valdžios nurodymus ir politikuoti nepaisydami aiškių savojo mokslo teiginių ir faktų apie kalbos vartojimo istoriją Lietuvoje ir esamą vyraujančią praktiką demokratinėse valstybėse, į kurias lygiuojamės.

Tačiau kiek atsparūs A. Smetonos ir kitų agitatorių klaidinimams yra Vilniaus universiteto studentai, kurie dažnai po mokyklos į universiteto suolą sėda nekritiškai vertindami savo profesorių politiškai angažuotus pasisakymus? Neramina tai, kokia antivalstybine, nes atvirai Konstitucijai prieštaraujančia, veikla užsiima VU filologijos fakulteto administracijos vadovybė, kokios nuostatos ir santykis su kalba bei valstybe yra ugdomos šio fakulteto studentams.

Valstybinės kalbos statuso ir neiškraipytos abėcėlės išsaugojimas yra ne atskirų partijų, o visų Lietuvos piliečių reikalas, pilietinė ir moralinė pareiga. Visiškai teisi Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė sakydama, jog nevalia kalbos paversti politinių sandorių įkaite. Būtent tai nori padaryti G. Kirkilo ir I. Šiaulienės projektui pritariantys politikai ir, deja, kai kurie mokslininkai, visiškai nesirūpinantys, kokias pasekmes tai atneš po jų gyvensiančioms lietuvių kartoms.

Save for your child's future with a Parama RESP

1.20%

Kasdieninių palūkanų taupomoji sąskaita

TAUPOMOJI SĄSKAITA

INVESTICINĖ SĄSKAITA

RRSP ir RRIF
PENSIJŲ FONDAI

RESP (Mokslų taupomoji sąskaita)

TFSA (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)

Kasdieninių kintamųjų palūkanų	1.30%
1 metų	1.60%
2 metų	1.75%
3 metų	1.90%
4 metų	2.05%
5 metų	2.20%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	3.15%
5 metų uždarytas, kintamųjų palūkanų	2.65%
1 metų pastovių palūkanų, atviras	2.95%
1 metų	2.80%
2 metų	2.85%
3 metų	2.95%
4 metų	3.05%
5 metų	3.15%

Komerčinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

GIC INDĖLIAI

(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų	1.60%
2 metų	1.75%
3 metų	1.90%
4 metų	2.05%
5 metų	2.20%
1 metų iškeičiamas	1.30%
1 metų JAV dolerių	0.40%

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 3.35% ir aukščiau

ASMENINĖS PASKOLOS 5.35% ir aukščiau

ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS 6.85% ir aukščiau

PARAMA

www.parama.ca

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas. 2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1 1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

PACE LAW FIRM
THE LEGAL EXPERTS

ADVOKATAS

Algis S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

- Ieškinių dėl žalos, atsirandančios ryšium su kūno sužalojimu
- Imigracija į Kanadą
- Testamentai ir įgaliojimai
- Palikimų administravimas
- Nekilnojamo turto sandoriai
- Konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų kalusimais

NAUJAS 300 The East Mall, 5th Floor, Toronto, ON M9B 6B7
ADRESAS Tel. 416 236-3060 • Fax 416 236-1809

Tinklapis www.pacelawfirm.com El. paštas alpace@pacelawfirm.com

DABAR YRA GERA PROGA PARDUOTI namą/condo, kai yra aukščiausios kainos ir GERIAUSIA PIRKTI, kai ipotekos (morgičių) nuošimčiai labai žemi. Prižadu gerą patarnavimą.

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A. broker
RE/MAX WEST REALTY tiesiog 416-879-4937
ar į namus 416-231-4937

PRANEŠIMAS
A+A
JONAS JOKUBAITIS
1925 – 1960

Prieš 55-erius metus mirusio a.a. Jono Jokubaičio palaikai buvo perkelti iš Holy Sepulchre kapinių Burlingtone, ON, ir palaidoti šalia jo mylimos mamos Marcelės Jokubaitienės Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje, ON, š.m. spalio 31 d.

A.a. Jonas Jokubaitis yra tėvas Bronės Jokubaitytės-Sparks, gyvenančios Mississaugoje, ON, ir brolis Julijos Adamonienės, gyvenančios Montrealyje, QC.

PADĖKA
A+A
PETRUI ŠIDLAIUSKUI

mirus, nuoširdžiai dėkoju Gailiui Senkui, tvarkingiam laidotuvių apeigas, kun. Pauliui Rudinskui, OP, už atlaikytas Mišias ir palydėjimą į kapines bei visiems atsilankiusiems "Rambyno" gyventojams.

Taip pat nuoširdus ačiū p.p. Mačiams už skanius pusryčius ir visiems, atsilankiusiems palydėti a.a. Petrą į amžinybę ir maldas už jo sielą.

Nuoširdžiai dėkinga

Žmona Vanda Šidlauskienė

Dr. Janina DULIUNAS

Doctor of Chiropractic
DC, B.kin (Hons.), CSCS, C.Ac.

Dr. Duliunas is now serving the
Lithuanian community of
Burlington and surrounding areas

Enjoy a complimentary initial assessment,
I look forward to meeting you!

905.632.1895, 1-3350 Fairview Street, Burlington

\$197 value per person

LIFE CHIROPRACTIC
LOUNGE and HEALTH CENTER

This certificate entitles you and your family to:

- Digital x-Ray
- Neurological Assessment
- Spinal Examination
- I.R. Thermography Exam
- Electromyography Exam
- Blood Pressure & Heart Rate Testing

THE MOST TECHNOLOGICALLY ADVANCED OFFICE IN CANADA

P: 905.632.1895 • info@thelife lounge.ca • www.thelife lounge.ca
1-3350 FAIRVIEW STREET • BURLINGTON • ONTARIO • L7N 3L5

FAMILY GIFT CERTIFICATE

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

Waterside DENTAL 9th Line DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271 7171

(905) 785 3900

1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3
www.watersidedental.ca

3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

Skatinamos
lituanistikos
studijos

Lietuvos švietimo ir mokslo ministerija praneša, kad paskirtos šiemetines Kazimiero Būgos stipendijos. Paramą lituanistikos studijoms gaus Paryžiaus Aukštųjų praktinių studijų mokyklos doktorantas Art. W. Laisis, Vokietijos Marburgo Pilypo klasikinių kalbų ir literatūrų instituto magistrantė S.Hermann, Varšuvos universiteto baltų filologijos specialybės studentas trečiakursis J.Jankauskas, Vokietijos Greifvaldo universiteto baltistikos skyriaus trečiakursis G.D. Goldbach, Čekijos Masaryk universiteto kalbotyros ir baltistikos instituto magistrantė slovakė N.Kapušova, Budapešto

Loran Etvoš universiteto filologijos fakulteto trečiakursė N. Kovacs.

K. Būgos stipendija, kurios dydis šiuo metu – 340 eurų per mėnesį, skiriama, skatinant užsieniečius domėtis lietuvių kalba ir lituanistikos studijomis, prisidėti prie jų plėtros, skleisti lietuvių kultūros pažinimą ir žinias apie Lietuvą užsienyje.

K. Būgos vardo stipendiją Lietuvos vyriausybė yra įsteigusi 2007 metais. Iki šiol paramą studijoms yra gavę 42 lituanistikos studijas pasirinkę studentai iš Čekijos, Izraelio, JAV, Italijos – iš viso iš 10 valstybių.

Užsienyje savarankiškos lituanistikos ar baltistikos studijų programos vyksta 10 lituanistikos centrų. Iš viso pasaulyje, daugiausia Europoje, veikia per 40 įvairaus dydžio lituanistikos centrų, kuriuose tiriama ar dėstoma lietuvių kalba, kultūra, baltistikos istorija. **Inf.**

SENOVĖS LIETUVIŲ SPORTAS

Sportinės varžybos kilo iš senųjų gamtadienvystės (pagonišku) apeigų. Visi lietuvių sportiniai susirėmimai ir žaidimai varžytinės kaip ir senovės Graikijoje buvo skirti dievams. Jas Nemuno krašte dažniausiai rengė žyniai. Senovės Lietuvoje žynys turėjo tokią pat reikšmę kas šiandieną kardinolas ar šalies prezidentas. Svarbiausios žynių funkcijos buvo kulto apeigos, ritualai, šventyklų aprūpinimas ir didžiųjų kunigaikščių patarėjų funkcijos. Užsiimdavo gydymu ir mūšių bei kovų taktikų ir strategijų paruošimu. Rengdavo aukojimus dievų garbei. Per mirusiųjų šventes buvo ypač populiarios ir rengiamos vežimo lenktynės užšalusio ežero ledu. Antai, žirgų lenktynės vestuvių metu mini E. Vagneris, M. Pretorijus. Pastarasis savo veikale "Prūsijos lietuvis" daugelyje vietų pažymi, kad lietuviai per vestuves daug linksmynasi, dainuoja, šoka. M. Pretorijus, aptardamas sportinius žaidimus, pamini, kad vyrai ritinį mušdavo su lazdomis, atlikinėdami įvairius gimnastikos triukus, eidavo kojokais, žaisdavo kortomis, kaulais.

Merginos žaisdavo "Trečias bėga", "Žaselės", kartu su vyrais šokdavo ant lentos. Buvo populiarios taip pat bėgikų ir galiūnų imtynės, o taip pat grumtynės su lazdomis ar

Senovės lietuvių sporto žaidimas – ritinis

Ntr. iš Delfi

kuokomis, šaudymas iš lanko. Kasdienybėje mūsų protėviai kultivavo ir varžybas kamuoliu, plaukimą, šokius, irklavimą, medžiokles su arkliais ir su šunimis, taip pat susirėmimus su svetimšaliais, patekusiais į nelaisvę. Praktikuota kumštynės, kurios reikalavo įveikti priešininką ne vien imtynėmis, bet ir kumščiais padaryti jį negalintį toliau rungtyniauti. Tarp lietuvių barzdoto karžygių ypač populiarios buvo kovos ir bėgimai su ginklais, kas šiandieną vadinama penkiakovė. Visa tai kėlė ypač didelį minios susidomėjimą.

Petras Dusburgietis XIV š. pr. pirmasis atkreipė dėmesį į tai, kad lietuviams vestuvės yra visos bendruomenės šventė, kuriose daug visokių žaidimų ir varžybų. Kartūzų vienuolis Henrikas Beringeris Kryžiuočių ordino magistrui 1428 m. rašytame laiške pažymi, kad žaidimuose buvo net labai

sudėtingų įtampą gniaužiančių momentų, reikalavusių meistriskumo, sumanumo ir talento; "per vestuves ir Užgavėnes būna visai velniškų šokių". Lietuviai varžybose ruošdavosi keletą metų: kiekvienas pagal sugebėjimus pasirinkdavo vieną ar kitą žaidimų rūšį ir skirtingas užduotis. Tam būdavo specialios grūdinimo programos vėju, šalčiu, karščiu, pirtimis, maudynėmis, po to rankų ir kojų miklinimas. Varžybos buvo rengiamos miško prieglobstyje. Medis irgi garina drėgmę ir mėgsta dažnai būti gaivinamas vėjo, lietaus ir šalčio, kitaip silpnėja ir vysta. Lygiai taip ir lietuvių protėviai karžygiai ypač daug judėdavo, nesibaimindami ėmėsi sunkiausių miško ir statybos darbų, įsirengiant poilsio valandėlėmis po sunkių pratybų ir karo žygių poilsia vietas ir mini stadionus, arenas šioms varžyboms organizuoti.

Dr. Egidijus Mažintas

RE/MAX
Above the Crowd!

FOUR SEASONS REALTY LIMITED Brokerage,
67 First Street
Collingwood,
Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, tikius, žemes Wasagos, Staynerio Thornbury, The Blue Mountains ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaiytę, B.A., Broker
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
705-446-6428
705-445-8500 ext 251
Elektroninis paštas:
angiesalvaitis@icloud.com

affiliated

TEIRAUKĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI
Affiliated Insurance Management Inc.

- ▶ visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- ▶ konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- ▶ dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 + 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca + rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., Suite A, Oakville, ON L6J 1J6

Visų Šventųjų dienos išvakarėse Toronte paminėtas šio miesto kapinėse palaidotų Lietuvos diplomatų – konsulų J. Žmuidzino, T. Gylio, garbės konsulo H. Lapo atminimas, padedant gėlių vainikus prie jų paminklų. Ntr. (iš k): KLB Toronto apylinkės valdybos pirmininkas A. Pacevičius, K. Deksnys, prelatas J. Staškevičius, KLB valdybos pirm. adv. J. Kuraitė – Lasienė, prof. dr. A. Bumblauskas, Lietuvos ambasadorius Kanadoje dr. V. Žalys, G. Lapienė prie garbės konsulo Hario Lapo kapo Mississaugoje, šv. Jono lietuvių kapinėse

Booker premija – Jamaikos rašytojui

Marlon James – pirmasis rašytojas iš Jamaikos, laimėjęs svarbų literatūros apdovanojimą – *Man Booker* premiją, skiriamą už geriausią metų anglų kalba parašytą romaną ir išleistą D. Britanijoje. Vertinimo komisija vienbalsiai iš pristatytų premijai gauti kūrinių išrinko jo romaną *Trumpa septynių žmogžudysčių istorija* ir skyrė 50,000 svarų premiją, kuri įteikta Londone (D. Br.). Tai gyvas, įtaigus pasakojimas apie bandymus nužudyti Marley, buvusį populiarų 1976 m. JAV *reggae* stiliaus muzikos atlikėją, apie politinius neramumus Jamaikoje, narkotikų verslą JAV. Tai trečioji 44 m. amžiaus rašytojo, kuris dabar gyvena Mineapolyje, JAV knyga.

Jau antrus metus iš eilės *Man Booker* premija skiriama bet kuriam pasaulio rašytojui, rašančiam anglų kalba ir išleidusiam savo knygą D. Britanijoje. Anksčiau ši premija buvo skiriama tik D. Britanijos, Sandraugos valstybių, Airijos ir Zimbabvės rašytojams. **Inf.**

Paskaitos Edukologijos universitete

Po paskaitos prof. kun. Kęstutis Ralys su socialinės pedagogikos studentėmis

Lietuvos edukologijos universitete spalio 26 d. vyko kun. prof. dr. Kęstučio Ralio paskaita apie šeimą. Jos metu socialinės pedagogikos studentės irgi galėjo pasisakyti šia tema, pasidalinti savo vaikystės, bendravimo su seneliais prisiminimais,

samprotavimais apie šeimos svarbą. Paskaitos dalyviai padarė vieningą išvadą – vaiko ugdymo kelyje, puoselėjant jo vertybes, padedant pažinti pasaulį ir žmonių santykius, yra labai svarbu šeimos aplinka, ryšiai su seneliais ir kitais artimais žmonėmis. **Inf.**

Elniukas GlobaLTukas kviečia visus po pasaulį pasklidusius Lietuvos vaikus dalyvauti piešinių konkurse

Kalėdos Lietuvoje

Piešinių, kuriuose – vaikučių prisiminimai ar iš tėvelių bei senelių pasakojimų kilusios svajonės apie tai, kokios Kalėdos yra Lietuvoje, lauksime iki 2015 m. lapkričio 30 d.

Originaliausių piešinių autoriams bus išsiųsti Elniuko GlobaLTuko prizai!

Ant darbėlių užrašę autoriaus vardą, pavardę, amžių ir adresą, siųskite:

*Elniukui GlobaLTukui
URM Užsienio lietuvių departamentas
J. Tumo-Vaižganto g. 2
LT-01511 Vilnius
LITHUANIA*

arba el. paštu: lietuviai@urm.lt

Sutton
Sutton West Realty Inc.
300-5415 Dundas St. W
Toronto, ON M9B 1B5

LINA TAYLOR
Sales Representative

Jeį galvojate pirkti ar parduoti namą ar butą, skambinkite ir aš mielai jums padėsiu

Tel. 416-574-4717 (neįsiojamas)
416-236-6000 (įstaigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Fondas
Foundation
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.albn.com

**Kanados Lietuvių Fondas remia
mokslo siekiantį jaunimą**

ŠIAIS METAIS FONDAS PARĖMĖ

32

Kanados lietuvių studentus, kurie siekia aukštesnio mokslo.

Tapkite Kanados Lietuvių fondo nariais.

Remkime lietuvišką jaunimą.

Remkime lietuviybės veiklą ir išlaikymą!

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

Air Conditioning & Heating

Oro vėsinimo ir šildymo sistemų
PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti **R. Jareckui**

Tel. **416-825-3328**

ROYAL LEPAGE

*Namą ar butą perkant,
parduodant Jums sąžiningai
patarnaus ir patars*

DAIVA DALINDA

B.A. broker

Įstaigos – 416-236-1871

Namų – 416-763-7297

Tinklapis: www.dalindateam.com

**NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES,
PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA**

Dr. Sky Našlėnas
Certified Orthodontist
Associate Staff at the Hospital
for Sick Children

**royal york
ORTHODONTICS**
smile more.

**BRACES FOR CHILDREN
AND ADULTS**

ELITE Invisalign Providers

SW corner of Bloor and Royal York Rd.

www.RoyalYorkOrtho.com

tel. 416 207-0885

ROYAL LEPAGE

*Jeį norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informaciją,
prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai
patarnauti.*

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West

Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

ANAPILIO

parapijos žinios

• Lapkričio 5, ketvirtadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas a.a. Justinas Šimkus, 92 m. amžiaus. Jo liūdi velionies sūnūs ir jo sesuo Lietuvoje bei jų šeimos.

• Ateinantį sekmadienį bus daroma antroji rinkliava kunigų pensijų fondui – Shepherds' Trust.

• Pirmosios Komunijos pirmoji pamoka ir susitikimas su tėveliais įvyks lapkričio 15, sekmadienį, po 10 v.r. Mišių klebonijos patalpose. Mokytoja – Janina Dzemonienė.

• Sutvirtinimo sakramento pasiruošimui pirmoji pamoka ir susitikimas su tėveliais įvyks lapkričio 29, sekmadienį, tuoj po 10 v.r. Mišių klebonijos patalpose. Mokytoja – Vida Valiulienė. Kandidatų įvesdinimo apeigos vyks gruodžio 6, sekmadienį, 10 v.r. Mišių metu.

• "Žodis tarp mūsų" knygelių lapkričio-gruodžio laidą jau platina Birutė Matulaitienė sekmadieniais parapijos salėje.

• Šv. Jono lietuvių kapinės toliau tęsia kapinių mašinų vaju, kuriuo norima sutelkti lėšų reikiamos įrangos atnaujinimui bei įsigijimui. Aukus prašome siųsti šiuo adresu: St. John's Lithuanian Cemetery, 2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario, L5C 1T3.

• Turner & Porter laidotuvių namai kas metai ruošia seminarą apie pagalbą išgyvenantiems netektį brangaus asmens. Šiais metais tokį seminarą nemokamai ves dr. Alan Wolfelt lapkričio 17, antradienį, 7 v.v. Mississauga miesto Living Arts Centre, šalia miesto rotušės. Seminarui reikia registruotis telefonu 416 767-6793 arba Turner & Porter tinklalapyje: www.turnerporter.ca.

• Mišios sekmadienį, lapkričio 15: 8.45 v.r. už parapiją; 10 v.r. už a.a. Stasį ir Magdaleną Kniukštas; Vasagoj, sekmadienį, lapkričio 15, 2 v.p.p. už a.a. Jeronimą Birštoną (VII metinės); Delhi, šeštadienį, lapkričio 14, 2 v.p.p. už a.a. Ignacą Vilimą.

LIETUVIŲ NAMŲ ŽINIOS

• Vaikučius, tėvelius ir senelius kviečiame į kalėdinę popietę "Uždekim Kalėdų šviesas". Ji vyks gruodžio 6, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Jūsų laukia meninė programa ir paslaptingos Kalėdų senelio staigmenos. Registruoti norinčius vaikučius elektroniniu paštu: gkobelskis@rogers.com.

• Gruodžio 17, ketvirtadienį, LN būrelių ir darbuotojų kalėdinė popietė.

• 2016 m. vasario 13, šeštadienį, Valentino dienos pokylis.

• Ieškomi virėjai, kurie gali gaminti lietuviškus patiekalus sekmadienio pietums, taip pat pagalbina darbuotojai. Skambinti į LN raštinę 416 532-3311.

• Lietuvių Namai kviečia visus pasivaikinti lietuviškais patiekalais sekmadieniais pirmo aukšto salėje. **LN valdyba**

TORONTO

PRISIKĖLIMO parapijos žinios

• Gruodžio 4-6 d.d. – Advento rekolekcijos; gruodžio 6 d. – skautų Kūčios; gruodžio 11 d. – stovyklos "Kretinga" adventinis susikaupimas; gruodžio 13 d. – kalėdinis koncertas.

• 2016 m. "Kretingos" stovykla: *angliškai kalbantiems* liepos 3-16 d.d.; *lietuviškai kalbantiems* liepos 17-30 d.d.

• Mišios sekmadienį, lapkričio 15: 8 v.r. padėkos intencija; 9 v.r. už Alksnių šeimos mirusius; 11 v.r. Novena už gyvus ir mirusius parapijiečius; už a.a. Algirdą Štuopį; už a.a. Eleną ir Feliksą Senkus ir Liudą Dauniene; už Bujų ir Vaitiekūnų šeimos gyvus ir mirusius narius; už a.a. Henriką Matušaitį; už a.a. Anton Pichler; už a.a. Vytautą Augėną; už a.a. Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

AUKOS

Rudeninio kapinių lankymo dieną Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$100 – A. Sekonis, Z. Augaitienė, J. Macijauskienė, A. Vaišnoras, J. Poškienė, L. Keršytė-Gothans, E. Beržaitienė, B. Tamošiūnienė, E. Vaičeliūnaitė, S. Styrienė, A. ir V. Grybai, R. Mileris, A. Jasinevičius/R. Lukavičius, R. Vaišvilaitė, K. Norkus, Z. Kvedaras; \$50 – E. Simonavičienė, A. Juškienė, T. ir P. Pargauskai, dr. A. Lingytė, V. Augėnienė, V. Balsienė, A. Valadkienė, N. Ardavičius, D. Baziliauskas, V. Jasinevičienė, B. Kazlauskaitė, I. Birštonienė, R. Šakalinis, D. Šablinskas, F. Mačiulienė, G. D. Rocca, P. Melnykas, A. Mačiulis, T. Supronas, Z. Linkevičienė, P. Stauskas, L. Stosiūnas, N. Slivinskienė, B. Kasperavičienė; \$40 – V. Birštonas, I. Kymantienė, G. Budrienė; \$30 – D. Simanavičius; \$25 – M. Ranosz; \$20 – I. Matušaitienė, E. Huminilowycz, Z. Petryla, D. Vigelienė, V. Remesat, G. ir R. Paulioniai; \$10 – I. Olynyk; \$3 – NN.

Rudeninio kapinių lankymo dieną Šv. Jono lietuvių kapinių mašinų vaju aukojo: \$1,000 – L. Pacevičienė; \$500 – A. Dubickas; \$300 – V. Paulionis, T., P. Pargauskai, B. Jacka, B. ir J. Stankai; \$200 – J. Zenkevičienė, B. Čepaitienė, A. Valadkienė, J. Miškinis, J. ir R. Dūdos; \$100 – M. Zubrickienė, N. Tamulaitienė, A. ir A. Kilinskai, D. Simanavičius, K. ir R. Poškai, K. ir J. Batūros, A. Saplys (a.a. P. ir B. Saplių atminimui), A. Stanaitienė, V. Verbickienė, J. Gimžauskas; \$50 – V. Balsienė, I. Birštonienė, P. Melnikienė, O. Dirmantienė; \$40 – L. Stosiūnas; \$20 – V. ir V. Baliūnai; \$5 – NN. Nuoširdžiai dėkojame visiems aukojusiems, o taip pat Birutei Kazlauskaitei ir Lindai Keršytei-Gothans už aukų rinkimą.

A.a. Algio Ulbino atminimui *Tėviškės žiburiams* aukojo po \$50: O. Senkuvienė, A. Šalvaitytė.

A.a. Reginai Beržinienei mirus, užjausdami jos sūnus Juozą ir Praną su šeimomis, dukteris Laimą ir Audrą su šeima bei visus artimuosius, velionės atminimui skiriame \$100 auką *Tėviškės žiburiams*. **Senkevičių šeima**

IŠGANYTOJO

parapijos žinios

• Šį sekmadienį, lapkričio 22, pamaldos vyks 11.15 v.r.; pamaldų metu prisiminsime visus brangius mirusius, kurie mirė metų eigoje. Norintieji prisiminti savo brangius mirusius skambinkite klebonui: 905 270-3723. Po šių pamaldų vyks Moterų draugijos susirinkimas.

MAIRONIO mokyklos žinios

• Dėkojame kun. Aurelijui Kasperavičiui, OFM, už tarpininkavimą tarp Anapilio parapijos ir mūsų mokyklos, ruošiant prof. dr. A. Bumblausko apsilankymą.

• Dėkojame Dainai Puterieniei ir Kristinai Strumkienei už mokinių ir mokytojų nuotraukas.

• Lapkričio 14 d., 9.15 v.r. rengiamas metinis visuotinis tėvų susirinkimas mokykloje – kviečiame visus dalyvauti.

Živilė

KLMA žinios

• Šiuo metu vyksta Dainos Puterienės paroda "Stiklas 2". Kviečiame pasigrožėti kūrybiškais fotografijomis iki lapkričio 15 dienos. Prisidėkite prie 300 žmonių, kurie jau šią parodą aplankė.

• Torontietis Algimantas Nakrošius praturtino mūsų Kanados lietuvių paveldo rinkinį padovanodamas savo sukurtą vitražą. Stilius primena žymaus Frank Lloyd Wright "prairie style" darbus ir puošia mūsų langą muziejuje-archyve. Nuoširdi padėka visų Kanados lietuvių vardu. **Inf.**

KALĖDINIS TŽ numeris išeis GRUODŽIO 15 d.

Iki gruodžio 5 d. prašome pranešti administracijai apie sveikinimus rėmeliuose (apmokami pagal užimamą plotą) arba įsirašymą į bendrą sveikinimą (laisva auka).

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukojo *Tėviškės žiburiams*: \$65 – Petras ir Gražina Stauskai; \$50 – Birutė Tamošiūnienė; \$35 – Jonas Gimžauskas, Hamilton, ON; \$20 – Liuda Stulginskienė; \$15 – Margarita Zubrickienė, Marija Mikelėnas-McLoughlin.

New Canadians, nauja Rogers TV laida pradėta š.m. spalio 23 d., teikia informaciją naujai imigravusiems apie įsikūrimą, įsidarbinimą, švietimą ir kitas svarbias žinias. Programa rodoma penktadieniais 7 v.v. Cable 10 ir 63, antradieniais Peel apylinkėje 3.30 v.p.p. Cable 10. Programos kūrėjai – New Horizons Media.

PERKAME GINTARĄ ir gintaro dirbinius, 708 603-5494.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 x 26 dienos metu.

MONTREAL

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

Mūsų tradicinė parapijos šventė bus sekmadienį, lapkričio 15, su menine programa, pietumis ir loterija; bilietai \$25, studentams \$10, iki 16 m. nemokamai. Tą dieną Mišios bus 11.30 v.r., meninę programą salėje 12.40-1.20 v.p.p. atliks pianistas Vytautas Bučionis ir smuikininkas Gabriel Vasiliu. Šilti pietūs su vynu, kava ir pyragais bus 1.30 v.p.p. Kviečiame visus parapijiečius ir jų šeimas dalyvauti, prisidėti prie loterijos ir skanumynų stalo dovanojant laimikius ir pyragus.

Liudas Stankevičius praneša, kad lietuviška Šv. Kalėdų radijo programa bus gruodžio 25 d., 4-6 v.p.p. per CFMB 1280 AM ir per internetą; kviečia Montrealio lietuvius klausyti ir prisidėti prie šios programos.

Neseniai Australijoje mirė a.a. Juozas Songaila, 90 m. amžiaus. Liūdi jo sesuo, mūsų parapijietė, Roma Lapinienė. Užuojauta visiems artimiesiems.

Kalėdų plotkelės bus dalinamos sekmadieniais po Mišių ir trečiadieniais per "Rūtos" klubą.

Pianistas ir kompozitorius Vytautas Bučionis ir smuikininkas Gabriel Vasiliu sudaro duetą, kuris vadinasi "Juodasis strazdas". Jie pasirodys atlikdami lietuviškas ir rumuniškas liaudies dainas penktadienį, lapkričio 13, nuo 7 v.v. iki 8 v.v. École de Musique Vincent d'Indy, 628 chemin de la Côte Ste. Catherine, salle Cécile Romaine. Įėjimas laisva auka.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Sekmadienį, lapkričio 8, kleb. kun. Paulius Mališka aukojo Mišias už a.a. Petrą Adamonį (5 metų mirties metinės). A.a. Petras Adamonis buvęs garsus ir veiklus asmuo Šv. Kazimiero parapijoje ir Montrealio lietuvių bendruomenėje. Po pamokslų žmona Julija ir dukros Joana ir Irena atnešė prie altoriaus uždegtą žvakę ir dvi puokštes rožių, simbolizuojant meilę vyrui ir tėtei, kad jos, ir mes, parapijiečiai, niekad jo nepamirštume. Per procesiją chorvedys-vargonininkas Aleksandras Stankevičius grojo giesmę *Libera Me* iš jo kompozicijos – *Requiem* Mišios. Šeima visus susirinkusius pakvietė į salę pietums. Duktė Joana, mamos ir seserų (Julijos, Irenos ir Marytės) vardu padėjo klebonui, chorui, Jeannie Benienei už parinktas tinkamas giesmes, ypač už *Šv. Pranciškaus maldą*, jos tėtės mėgstamą giesmę, chorvedžiui Aleksandrui Stankevičiui, visiems, kurie prisidėjo prie šios dienos pietų, ir visiems už atsilankymą į Mišias minint tėtės 5 metų mirties sukaktį. Kleb. kun. Paulius Mališka palaimino stalus.

Sekmadienį, lapkričio 15, Mišios mūsų šventovėje bus aukojamos **10.30** v.r., nes tą dieną bus Aušros Vartų parapijos šventė. **VL**

Alina Staškevičiūtė gimė ir vaikystę praleido Montrealyje, QC, kur lankė pradžios mokyklą ir šeštadieninę lituanistinę mokyklą. Šeimai išsikėlus į JAV, ten lankė Woodstock, GA, gimnaziją, kurią baigė su

aukščiausiais pažymiais ir apdovanojimais. Gavusi pilną stipendiją (*President's Scholarship*), įstojo į *Georgia Institute of Technology*. Ji buvo išrinkta 19,000 studentų pirmininke ir atstovavo studentams bei Institutui įvairiose Georgia valstijos veiklose ir institucijose. 2010 m. Institutą baigė bakalauro laipsniu, laimėdama *Tau Beta Phi* taurę, kuri laikoma aukščiausiu inžinerijos studentų žymeniu, ir piniginę \$5000 dovaną. Baigusi Institutą, trejus metus atliko darbo stažuotę Deloitte bendrovėje ir gavo jų stipendiją siekti magistro laipsnio. 2015 m. gegužės mėn Alina įsigijo vadybos – *Master of Business Administration* – laipsnį Harvardo universitete. Dabar gyvena Atlanta, GA, ir dirba Deloitte bendrovėje. Spalio 3 d. susituokė su Andrew Steven Capanyola. Džiaugiasi jos pasiekimais ir sveikina šeima bei artimieji.

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL, QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B.

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349